

**ZAKON  
O POTRJEVANJU RAČUNOV**

**I. UVOD**

**1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Ideje o davčnih blagajnah so se začele razvijati pred več kot tremi desetletji, ko so se pojavili prvi predlogi, da je možno z ustrezno tehnologijo na enostaven način varno hraniti podatke o poslovnem prometu davčnih zavezancev. Podatki o prometu so se sprva shranjevali v zapečatenem elektronskem spominu registrskih blagajn, sledilo je e-podpisovanje in prenos podatkov na davčne uprave. Nekatere države že desetletja uporabljajo različne sisteme davčnih blagajn kot ukrep v boju proti sivi ekonomiji in utaji davkov, ocene o njihovi učinkovitosti pa niso enotne. Siva ekonomija je namreč kompleksen pojav, ki ni odvisen od posameznega ukrepa, ampak zahteva celovit sistem dolgoročno usmerjenih ukrepov, kar otežuje merjenje učinkovitosti posameznega ukrepa.

Enotna strokovna definicija davčnih blagajn ne obstaja. Gre za bolj ali manj učinkovite modele oziroma sisteme, ki zagotavljajo, da podatki o izdanih računih in o prometu davčnih zavezancev odražajo dejansko stanje. Pri posameznih modelih gre za različne kombinacije strojne opreme, programske opreme in postopkov za beleženje prometa, ki preprečujejo naknadno spreminjanje in brisanje prometa brez revizijske sledi. Vsak model davčnih blagajn pa predstavlja le en delček v mozaiku ukrepov proti sivi ekonomiji in davčnim utajam, za učinkovitost tega ukrepa je ključen tudi učinkovit nadzor in osveščanje davčnih zavezancev o pomenu prostovoljnega izpolnjevanja davčnih obveznosti.

Siva ekonomija ima številne negativne posledice (davčna vrzel in posledično potreba po višji davčni obremenitvi zavezancev, ki spoštujejo pravni red, nepravilni dostop posameznikov do javnih storitev, izkrivljanje konkurence na trgu, nezmožnost uveljavljanja reklamacije potrošnika, nezaupanje v pravo itd.), ki jih je nujno treba preprečiti in zahtevajo sprejem učinkovitih ukrepov za omejevanje sive ekonomije. Ukrepi, ki so predlagani v tem predlogu zakona, bodo ob že obstoječih ukrepih dodatno izboljšali preglednost gotovinskega poslovanja, s tem pa vplivali na zmanjšanje obsega sive ekonomije.

V javnosti se pojavljajo različni izračuni obsega sive ekonomije. Po uradnih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, ki sistematično izračunava obseg sive ekonomije na podlagi kriterijev, enotnih za vse članice Evropske unije, so za leto 2010 skupni popravki za polno zajetje v vrednosti uradnega bruto domačega proizvoda (BDP) 9,8 % BDP-ja. Del teh popravkov je tudi ocena sive ekonomije, in sicer v višini 8,3 % BDP-ja, ki se po navedbah SURS-a v Sloveniji skoraj brez izjeme navezuje na davčne utaje.

Podatki davčnih nadzorov kažejo, da je problem sive ekonomije posebej težaven pri dejavnostih, kjer se posluje z gotovino, ker ta promet pogosto ni prikazan v poslovnih knjigah. Nikjer zabeleženo gotovinsko poslovanje se širi po celotni dobavni in produkcijski verigi, saj se takšnemu načinu poslovanja prilagodijo dobavitelji blaga in zaposleni, ki del ali celotno plačo dobivajo kar v gotovini. Za razliko od negotovinskega plačevanja prek transakcijskega računa je preglednost pri gotovinskem poslovanju manjša, prikrivanje prometa lažje in zato bolj razširjeno, odkrivanje tega pa težje in manj uspešno. Medtem ko lahko davčni organ pri negotovinskem poslovanju z vpogledom v transakcijski račun davčnega zavezanca preveri promet na podlagi denarnih prilivov, je nadzor pri gotovinskem poslovanju težji, saj ni verodostojnih kontrolnih podatkov o gotovinskih plačilih. Za namene izvajanja svoje temeljne naloge, t.j. pravilne obdavčitve vseh zavezancev za davek na podlagi dejanskih obdavčljivih dohodkov, mora imeti davčni organ dostop do posameznih podatkov, ki so pomembni za določitev davčne obveznosti in za nadzor nad tem, ali so zavezanci za davek sporočili oziroma navedli pravilne podatke.

V letu 2013 se je na podlagi ugotovitev nadzorov, izvedenih z metodami računalniške forenzike, spremenil Zakon o davčnem postopku (v nadaljevanju: ZDavP-2), in sicer so bile na podlagi dopoljenega 38. člena ZDavP-2 s 1. 7. 2013 uzakonjene in uvedene t. i. „virtualne davčne blagajne“ in visoke globe za kršitelje. Ukrep je bil uveden na podlagi ugotovitev Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS) v postopkih davčnega inšpekcijskega nadzora, da nekateri davčni zavezanci, ki poslujejo z gotovino, uporabljajo računalniške programe in strojno opremo (predvsem računalniško vodene blagajne), ki omogoča poznejše spreminjanje evidentiranih podatkov o opravljenem gotovinskem prometu. Taki programi in strojna oprema omogočajo brisanje celotnih izdanih računov, brisanje posameznih postavk na računih in napačno seštevanje celotnega prometa. Gotovina v višini tako izbrisanega prometa se nato uporabi predvsem za plačilo delavcev in osebno porabo. S takim ravnanjem se spodbujata siva ekonomija in delo na črno, pomeni pa tudi dejanje nelojalne konkurence.

Z dopolnitvijo 38. člena ZDavP-2 je določeno, da zavezanec za davek ne sme imeti oziroma uporabljati računalniškega programa ali elektronske naprave, ki omogoča brisanje, popravljanje ali kakršnokoli spreminjanje izvornega zapisa, shranjenega v napravi ali na drugem mediju, brez hrambe prvotnih podatkov in vseh poznejših sprememb. Zavezanec za davek ne sme brisati, popravljati ali kakorkoli drugače spreminjati izvornega zapisa, shranjenega v napravi ali na drugem mediju, ki ga uporablja za elektronsko obdelovanje podatkov. Kršitev te obveznosti je sankcionirana z globo.

Določeno je tudi, da proizvajalec oziroma dobavitelj računalniškega programa ali elektronske naprave, v trenutku prodaje ali predaje v uporabo s privzetimi nastavitvami ne sme zagotavljati ali omogočiti brisanja, popravljanja ali kakršnegakoli spreminjanja izvornega zapisa, shranjenega v napravi ali na drugem mediju, brez hrambe prvotnih podatkov in vseh poznejših sprememb. Program oziroma elektronska naprava mora omogočiti preprost in takojšen izpis vseh izvornih podatkov in sprememb izvornih podatkov, če je do takih sprememb prišlo. Kršitev te obveznosti je sankcionirana z globo.

Po uveljavitvi novega osmega in devetega odstavka 38. člena ZDavP-2 s 1. 7. 2013 so se po ugotovitvah FURS pri zavezancih za DDV v preučevanih dejavnostih pozitivni učinki v obliki povečane stopnje prostovoljnega plačevanja davčnih obveznosti pokazali že v drugi polovici leta 2013, ta trend pa se je nadaljeval tudi v letu 2014.

Z namenom zagotovitve večje sledljivosti pri izdaji računov pri gotovinskem poslovanju brez uporabe elektronskih naprav je bila sprejeta nova zakonska rešitev v okviru ZDavP-2, ki se je začela uporabljati z 31. 1. 2015. Nov 31.a člen ZDavP-2 določa, da morajo zavezanci za davek, ki izdajajo račune pri gotovinskem poslovanju brez uporabe ustreznega računalniškega programa oziroma elektronske naprave (v skladu z 38. členom ZDavP-2), uporabljati račune iz posebne vezane knjige računov, ki jo predhodno potrdijo na FURS. Razlog za uvedbo te rešitve je bil tudi v zagotavljanju primerljivih pogojev poslovanja za zavezance, ki uporabljajo različne načine izdajanja računov. S tem je bilo tudi odpravljeno tveganje intenzivnejše uporabe manj nadzorovanih načinov izdajanja računov. Z novelo ZDavP-2 so za kršitve 31.a člena predpisane visoke globe, ki so tudi poenotene z globami za kršitve 38. člena.

Sprejeti ukrepi prepovedi uporabe računalniškega programa dajejo pozitivne rezultate, vendar je za opravljanje nadzornih postopkov trenutno potreben obisk pooblaščenih uradnih oseb pri zavezancu, kjer se preveri, ali so podatki iz izdanih računov evidentirani v poslovnih knjigah zavezanca. Davčni organ v postopkih davčnega inšpekcijskega nadzora ugotavlja, da nekateri davčni zavezanci, ki poslujejo z gotovino, kljub zakonski prepovedi iz 38. člena ZDavP-2 še vedno uporabljajo računalniške programe ali strojno opremo, ki omogočajo naknadno spreminjanje evidentiranih podatkov o opravljenem gotovinskem prometu brez revizijske sledi. Iz statistike inšpekcijskih nadzorov je razvidno, da davčni zavezanci, ki poslujejo z gotovino, najpogosteje utajujejo prihodke tako, da ne izdajajo računov ali pa izdane račune v svojih elektronskih kopijah spremenijo ali naknadno zbršejo iz evidenc, kopije izvornih računov pa uničijo. Veljaven model »virtualnih davčnih blagajn« v obliki programske opreme ima namreč pomanjkljivost, da se podatki o izdanih računih hranijo na blagajni pri zavezancu, kjer ni zahtevano posebno tehnično varovanje teh podatkov. To

pomanjkljivost je mogoče odpraviti z nadgradnjo obstoječega sistema z načinom hrambe, ki bo onemogočil prirejanje podatkov o opravljenem gotovinskem prometu brez revizijske sledi.

Zaradi navedenega je potrebno uvesti tehnično bolj zanesljivo rešitev - ustrezen model davčnih blagajn, ki bo v največji možni meri onemogočil netransparentno spreminjanje podatkov o izdanih računih pri gotovinskem poslovanju z namenom prikrievanja in prirejanja podatkov o dejansko opravljenem obdavčljivem prometu. Rešitev mora obenem omogočiti vzpostavitev učinkovitejših nadzornih mehanizmov ter podatke za identifikacijo rizičnih dejavnosti in zavezancev za namene izvajanja ciljno usmerjenih nadzorov. Na ta način bo mogoče tvegane zavezance identificirati na podlagi neposredno prejetih podatkov s strani davčnih blagajn, kar pomeni tudi sprostitve kadrovskih virov v davčnem nadzoru. Te bo mogoče usmeriti v nadzor področij, ki so bolj tvegana z vidika višine davčnih nepravilnosti v posameznem primeru. Spremenjen način nadzora bo pomenil tudi manjšo obremenitev za zavezance, saj se bo zmanjšalo število neposrednih obiskov davčnega organa pri zavezancih z namenom opravljanja nadzora.

V okviru priprave akcijskega načrta za uvedbo davčnih blagajn v Sloveniji je delovna skupina za uvedbo davčnih blagajn pri Ministrstvu za finance proučila dva temeljna modela oziroma sistema davčnih blagajn, in sicer:

- klasične davčne blagajne in certificirani POS sistemi (davčne blagajne kot ustrezna elektronska oprema);
- »on-line« sistemi davčnih blagajn za izmenjavo podatkov v realnem času (tu ne gre primarno za določeno elektronsko opremo, ampak za predpisan postopek verifikacije računov davčnega organa v času izdaje računa).

#### 1. Klasične davčne blagajne in certificirani POS sistemi:

Gre za davčne blagajne, ki temeljijo na posebnih tehnologijah varnega hranjenja podatkov - lokalno na blagajni. Za blagajne so predpisane posebne tehnične zahteve za zaščito podatkov in evidentiranje transakcij na blagajni. Podatki se hranijo v posebnem čipu oziroma posebni kontrolni enoti do katerega imajo dostop le pooblaščen osebe davčnega organa oziroma se podatki shranjujejo na navadne nosilce podatkov, pri čemer se podatki o transakcijah digitalno podpisujejo.

Sodobnejši sistemi imajo dodano funkcionalnost, da obdobjno (mesečno, tedensko, dnevno) posredujejo podatke davčnemu organu oziroma lahko davčni organ do podatkov na blagajnah dostopa sam.

Prednosti takšnih sistemov so:

- tehnično zanesljivo hranjenje podatkov o prometu;
- manj kompleksen informacijski sistem za davčni organ in posledično nižji stroški uvedbe blagajn za državo;
- nižje zahteve za povezovanje blagajn z davčnim organom.

Pomanjkljivosti takšnih sistemov:

- obvezno certificiranje strojne oziroma programske opreme;
- omejitve pri izbiri dobavitelja opreme;
- zavezanec je običajno omejen pri izbiri strojne opreme;
- večja možnost za naknadno prirejanje ali »izgubo« podatkov v primerjavi z »on-line« sistemi;
- podatki o izdanih računih se davčnemu organu ne posredujejo v realnem času, pri večini sistemov se ne posredujejo niti obdobjno;
- višja cena blagajn (zaradi certificiranja opreme in uporabe specialne opreme - npr. cena fiskalne kontrolne enote: prib. 400 EUR, cena fiskalnih tiskalnikov: prib. 400-500 EUR);
- v primeru funkcionalnosti obdobjnega posredovanja podatkov davčnemu organu oziroma dostopa do podatkov na blagajni s strani davčnega organa je potreben dostop do interneta oziroma GPRS povezava.

Sistemi so bili razviti v času, ko pokritost območij držav z omrežjem interneta še ni bila zadostna

oziroma stanje informacijske tehnologije ni omogočalo izmenjave podatkov med blagajnami zavezanca in davčnimi organi v realnem času. Takšne davčne blagajne imajo: Italija, Grčija, Poljska, Latvija, Litva, Švedska, Belgija, Bolgarija, Madžarska, Srbija, Malta, Argentina, Brazilija, Rusija, Turčija.

## 2. »On-line« sistemi davčnih blagajn, pri katerih izmenjava podatkov o izdanih računih z davčnim organom poteka v realnem času:

Osnovna ideja tovrstnih sistemov je, da se vsak gotovinski račun pred izdajo pošlje davčnemu organu, kjer se verificira in shrani. Zavezanec lahko za izdajo računov uporablja katerokoli elektronsko napravo z možnostjo dostopa do interneta. Menjava blagajn, razen v redkih primerih, ni potrebna. Zavezanec potrebuje internetni dostop za povezavo blagajne z informacijskim sistemom davčnega organa in program za prenos podatkov. Gre za odprt sistem davčnih blagajn, brez certificiranja strojne oziroma programske opreme. Sistem razen zagotovitve dostopa do interneta praviloma ne zahteva posebnih dodatnih stroškov za zavezanca. Elektronske naprave so navadni računalniki (namizni ali prenosni), tablični računalniki in pametni telefoni, vse z možnostjo dostopa do interneta. Na elektronskih napravah so nameščeni običajni programi za blagajniško poslovanje z dodano funkcionalnostjo za izmenjavo podatkov z davčnim organom.

Postopek overitve računa poteka v realnem času preko formiranja enkratne identifikacijske oznake računa, ki se po internetni povezavi posreduje blagajni zavezanca.

Izvorni podatki o prometu se pri takšnih sistemih varujejo s predpisanim postopkom sprotne verifikacije računa pri davčnem organu, kjer so zaščiteni pred naknadnim spreminjanjem s strani zavezanca, zato ni potrebe po posebni nadzorni enoti, ki bi zagotavljala nespremenljivost izvornih podatkov na blagajni zavezanca. To pa hkrati pomeni bistveno nižje stroške za zavezanca, saj ni potrebno kupovati posebne certificirane opreme – nadzornih enot.

Davčni organ hrani podatke o vseh izdanih računih pri gotovinskem poslovanju, podatke pa lahko analitično obdeluje, primerja s podatki o prejetih obračunih različnih vrst davkov, itd. Na tej podlagi lahko davčni organ vrši ciljni nadzor in načrtuje nadaljnje ukrepe. Sistem omogoča, da inšpektorji v postopkih nadzora razpolagajo s podatki v realnem času, kar zelo poveča učinkovitost nadzora.

Prednosti »on-line« sistema:

- zaradi pošiljanja računov davčnemu organu v realnem času je možnost za naknadno prirejanje podatkov o prometu zmanjšana na minimum;
- odprt sistem: zavezanec lahko uporablja katerokoli elektronsko napravo za izdajo računov (navaden osebni računalnik, tablični računalnik, pametni telefon...) – ni dodatnih stroškov za zavezanca zaradi nabave specialne opreme;
- certificiranje programske in strojne opreme ni potrebno (s tem se zagotovi večja konkurenca pri trženju blagajniških rešitev in posledično nižja cena za končne uporabnike);
- davčni organ razpolaga s podatki o izdanih gotovinskih računih, kar omogoča učinkovitejši nadzor, podrobnejšo analizo tveganja in hitrejšo identifikacijo potencialno rizičnih zavezancev;
- ker se podatki o izdanih računih nahajajo pri davčnem organu, lahko inšpektorji izvajajo davčne nadzore tudi brez obiska zavezanca.

Slabosti »on-line« sistema oziroma tveganja v primeru vzpostavitve:

- potreben je dostop do interneta; treba je predvideti posebno rešitev v primeru nedelovanja sistema zaradi prekinjene internetne povezave;
- lahko pride do zastoja oziroma upočasnitve pri izdajanju računov zaradi komunikacije z davčnim organom.

Na osnovi proučenih modelov je delovna skupina pripravila akcijski načrt za uvedbo sistema davčnih blagajn, pri katerem so blagajne zavezancev prek spleta povezane s centralnim informacijskim sistemom FURS. Zavezanci podatke o računih, za katere prejmejo plačilo v gotovini, pred izdajo

posredujejo FURS, ki jih verificira in shrani. Sistem mora omogočati izmenjavo podatkov v realnem času. Vlada RS je 5. 2. 2015 akcijski načrt potrdila.

Skladno s sklepom Vlade RS je pripravljen predlog novega zakona o potrjevanju računov, ki pomeni nadgradnjo veljavnega sistema za izdajo računov z uporabo programske opreme, ki je v skladu z 38. členom ZDavP-2, s postopkom potrditve računov pri gotovinskem poslovanju s strani davčnega organu v času izdaje računa.

## **2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA**

### **2.1 Cilji**

Temeljni cilj uvedbe obveznega postopka potrjevanja računov pri gotovinskem poslovanju je uvedba sistema, ki bo omogočal pregledno in zanesljivo evidentiranje gotovinskega prometa davčnih zavezancev in s tem zmanjšanje obsega sive ekonomije in preprečevanje davčnih utaj in goljufij na področju DDV, davka od dohodkov pravnih oseb, davka od dohodkov iz dejavnosti, dohodnine in ostalih dajatev. Cilj zakona je zagotoviti učinkovitejše pobiranje obveznih dajatev, ki so predpisane z veljavno zakonodajo, kar bo pomenilo tudi pravičnejšo porazdelitev obstoječega davčnega bremena. Zavedanje o pravični porazdelitvi davčnega bremena med zavezanci v enakem položaju spodbuja prostovoljno plačevanje davkov, hkrati pa zagotavlja tudi povečanje javnofinančnih prihodkov.

Cilj je tudi vzpostavitev enakopravnejših pogojev poslovanja, ureditev trga, preprečevanje nelojalne konkurence in hitrejši gospodarski razvoj. Hkrati pa bo s tem zagotovljena tudi večja zaščita potrošnikov.

Davčnemu organu bo z obveznim postopkom potrjevanja računov pri gotovinskem poslovanju omogočena pridobitev kvalitetnejših podatkov o poslovanju davčnih zavezancev, s tem pa učinkovitejši nadzor nad izvajanjem predpisov s poenotenjem postopkov nadzora gotovinskega poslovanja. Izboljšano bo upravljanje s človeškimi viri (obvezen postopek potrjevanja računov bo lahko vsaj deloma nadomestil pereče pomanjkanje inšpektorjev).

### **2.2 Načela**

S predlogom zakona o potrjevanju računov se uvaja postopek obveznega potrjevanja računov, pri katerem je predlagatelj upošteval temeljna načela sodobnega davčnega sistema, še posebej pa je treba izpostaviti načelo sorazmernosti, enake obravnave davčnih zavezancev, transparentnosti in načelo administrativne enostavnosti.

V predlogu zakona je upoštevano načelo sorazmernosti pri kaznovanju storilcev prekrška. Določen je razpon glob, ki je diferenciran glede na težo prekrška (prekrški, hujši prekrški, prekrški, katerih narava je posebno huda), pa tudi glede na velikost storilca prekrška, saj so posebej določene globe za pravne osebe, za pravne osebe, ki se štejejo za srednje in velike družbe, v skladu s kriteriji, kot so opredeljene v Zakonu o gospodarskih družbah in za samostojne podjetnike posameznike ali posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost.

Z namenom enake obravnave davčnih zavezancev je v predlogu zakona določeno, da mora vsaka oseba (dobavitelj blaga ali izvajalec storitev), ki je dolžna voditi poslovne knjige in evidence in je dolžna izdati račun za dobavo blaga ali storitev za plačilo z gotovino opraviti postopek potrjevanja računov pri davčnem organu. Izjeme od obveznosti izvajanja postopka potrjevanja računov so taksativno navedene v predlogu zakona glede na specifičnost poslovanja v določenih dejavnostih.

Z načelom transparentnosti se omogoča preglednost izdanih računov za katere je zavezanec dolžan opraviti postopek potrjevanja računov, kupcu pa je omogočeno, da lahko preveri, ali je zavezanec opravil postopek potrjevanja računov pri davčnem organu in sicer tako, da preveri, ali je na računu izpisana enotna identifikacijska oznaka računa, ki jo dodeli davčni organ v postopku potrjevanja

računa in mora biti načeloma izpisana na vsakem izdanem računu (razen v izjemnih primerih, ki so natančno predpisani s predlogom zakona - prekinitve vzpostavljene elektronske povezave in nedelovanje elektronske naprave).

Z namenom upoštevanjem načela administrativne enostavnosti bo postopek potrjevanja računov popolnoma avtomatiziran in podprt z računalniški programi. Navedeno pomeni, da bo sistem izvajanja tega postopka enostaven in bo omogočal potrditev izdanih računov v realnem času. Pri tem certificiranje opreme ne bo potrebno.

## **2.3 Poglavitne rešitve**

### **a) Predstavitev predlaganih rešitev:**

S predlogom novega zakona o potrjevanju računov bo predpisana obveznost izvajanja postopka potrjevanja računov pri gotovinskem poslovanju za davčne namene, določeni bodo zavezanci za izvajanje postopka potrjevanja računov in sam postopek potrjevanja računov, vsebina računa za namene izvajanja postopka potrjevanja računov, tehnične zahteve, obveznost prevzema izdanega računa pri gotovinskem poslovanju za kupca in nadzor nad izvajanjem zakona.

Trenutno so podatki o izdanih računih shranjeni na blagajni pri zavezancu, po novem pa bo moral zavezanec, t. j. vsaka oseba, ki dobavlja blago in storitve za plačilo z gotovino in je skladno s predpisi dolžna voditi poslovne knjige in evidence, pred izdajo računa izvesti postopek potrjevanja računov pri gotovinskem poslovanju. Vsak račun o dobavah blaga in storitev pri plačilu z gotovino bo moral zavezanec posredovati na FURS v potrditev. Za izvedbo postopka potrjevanja računov bodo zavezanci smeli uporabljati le elektronske naprave, ki bodo skladne z 38. členom ZDavP-2 in bodo hkrati izpolnjevale zahteve po tem zakonu. Zavezanec ne sme imeti in uporabljati elektronske naprave, ki omogoča brisanje, prilagajanje, popravljanje, razveljavljanje, nadomeščanje, dodajanje, skrivanje ali kakršno koli drugačno spreminjanje katerega koli zapisa, shranjenega v napravi ali na drugem mediju, brez hrambe izvornih podatkov in vseh poznejših sprememb, hkrati pa mora imeti elektronska naprava vzpostavljeno elektronsko (internetno oziroma GPRS) povezavo z informacijskim sistemom FURS in omogočati podpisovanje sporočil s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Elektronska naprava generira elektronsko podpisano XML datoteko s podatki o izdanem računu in jo pošlje na FURS. Informacijski sistem FURS preveri poslane podatke in pošlje elektronski napravi posebno enkratno identifikacijsko oznako računa, ki se izpiše na računu. Postopek traja manj kot 2 sekundi. S takšnim postopkom FURS pred izdajo potrdi izdan račun. Enkratna identifikacijska številka računa, ki je izpisana na računu pa dokazuje, da je račun ustrezno evidentiran na FURS. Predvideni so tudi primeri izdaje računov brez enkratne identifikacijske oznake računa v primerih napak pri elektronski obdelavi podatkov in nedelovanju internetne povezave.

Vsebina računa je s tem zakonom natančno predpisana in poleg podatkov na računu, ki se po trenutni zakonodaji o DDV zahtevajo kot obvezni podatki na računu, vsebuje še čas izdaje računa, oznako fizične osebe, ki izda račun z uporabo elektronske naprave za izdajo računa, oznako načina plačila, enkratno identifikacijsko oznako računa in zaščitno oznako izdajatelja računa. Poleg navedenega bodo morali zavezanci za namene izvajanja postopka potrjevanja računov na FURS posredovati tudi podatke o poslovnih prostorih, kjer se izdajajo računi. Podatke o poslovnih prostorih bo potrebno na FURS posredovati enkrat, in sicer pred prvim pošiljanjem računa, ki se nanaša na poslovni prostor. V primeru spremembe poslovnega prostora bo potrebno po enakem postopku poslati spremenjene podatke o poslovnih prostorih. Navedena obveznost je potrebna zato, da je FURS seznanjen kje oziroma v katerih poslovnih prostorih zavezanec izdaja račune pri gotovinskem poslovanju. Zavezanec vsakemu poslovnemu prostoru, v katerem izdaja račune pri gotovinskem poslovanju z internim aktom dodeli oznako poslovnega prostora, ki je sestavni del številke računa. Na podlagi tega podatka bo FURS v primeru morebitnega nadzora ugotovil, kje je bil izdan račun. S tem se tudi zagotovi, da zavezanec uporablja le predpisane elektronske naprave in da se zagotovi učinkovit nadzor nad imetniki teh elektronskih naprav v primeru, ko se na podlagi prejetih podatkov vzpostavi sum o pravilnosti poslovanja. Številka računa bo za namene tega zakona poleg zaporedne številke računa vsebovala še oznako poslovnega prostora in oznako elektronske naprave za izdajo

računov. Zaporedna številka računa je po trenutnih predpisih o DDV obvezen podatek na računu, ki pa bo za namene tega zakona natančno predpisana.

V okviru postopka potrjevanja računa FURS ne bo treba posredovati vseh podatkov, ki morajo biti po predpisih o DDV ali drugih predpisih navedeni na računu, ampak le naslednje podatke o računu: davčno številko zavezanca za izvajanje postopka potrjevanja računov; datum in čas; številko računa; oznako ali je zavezanec identificiran za namene DDV; vrednost računa, osnove po vrsti davka ali dajatve, razdeljeno po davčnih stopnjah in pripadajoči davek ali dajatev ter znesek oprostitev; način plačila; davčno številko fizične osebe, ki izda račun z uporabo elektronske naprave; zaščitno oznako izdajatelja računa; davčno številko oziroma identifikacijsko številko za namene DDV kupca oziroma naročnika v primerih, ko so ti podatki v skladu z davčnimi prepisi navedeni na računu; številko prvotnega računa v primeru izvajanja postopka potrjevanja naknadne spremembe podatkov na računu.

FURS bo z uvedbo opisanega sistema hranil podatke o izdanih računih in pridobil možnost analitične obdelave podatkov o dejansko ustvarjenem prometu zavezancev pri gotovinskem poslovanju, primerjave teh podatkov z davčnimi obračuni, ugotavljanja zmanjšanja oziroma povečanja prometa, stornacije, primerjave podatkov s podatki o prilivih na transakcijske račune pri ponudnikih plačilnih storitev itd. Na tej podlagi bo FURS lahko vršil ciljni nadzor in načrtoval nadaljnje ukrepe.

Izjemoma določenim zavezancem ne bo potrebno izvajati postopka potrjevanja računov. Izjeme so določene taksativno in restriktivno z namenom, da se zagotovi harmoniziran način izvajanja zakonodaje. V primeru nezmožnosti povezave elektronske naprave zavezanca s centralnim informacijskim sistemom FURS (izpad internetne povezave, izpad centralnega informacijskega sistema FURS) bo zavezanec račun izdal brez povezovanja na FURS. Račun v tem primeru ne vsebuje enkratne identifikacijske oznake računa, ampak le zaščitno oznako izdajatelja računa. Predpisan bo postopek potrditve takega računa takoj, ko bo vzpostavljena povezava elektronske naprave zavezanca s centralnim informacijskim sistemom FURS. V primeru nedelovanja elektronske naprave (okvara, izpad električne energije) bo zavezanec račun izdal z uporabo vezane knjige računov v skladu z 31.a členom ZDavP-2. Izdane račune iz vezane knjige računov bo zavezanec naknadno potrdil na FURS, pri čemer bo predpisan postopek naknadne potrditve računa.

Predvideni so tudi primeri, ko zavezanec izdaja račune pri gotovinskem poslovanju na območjih, kjer ni omogočena povezava na internet oziroma GPRS. Ti zavezanci bodo morali nezmožnost vzpostavitve elektronske povezave s FURS dokazati s potrdilom Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije. Potrdilo bo veljavno 1 leto od dneva izdaje, zavezanec pa bo moral za izdajo računov uporabljati vezano knjigo računov ali računalniški program, skladen z 38. členom ZDavP-2.

Zavezanec bo moral tako ob vsaki dobavi blaga in storitev za plačilo z gotovino izdati račun preko elektronske naprave, ki izpolnjuje predpisane pogoje in omogoča izvedbo postopka potrjevanja računa in ga izročiti kupcu blaga oziroma naročniku storitve. Račun bo dolžan izdati najkasneje ob prejemu gotovine. Kupec blaga oziroma prejemnik storitve pa bo dolžan zadržati račun neposredno po odhodu iz poslovnega prostora in ga na zahtevo predložiti pooblaščenim osebam davčnega organa.

Kupec bo lahko za vse račune, izdane preko elektronskih naprav za izdajo računov preveril, ali so bili ti ustrezno prijavljeni davčnemu organu preko SMS sporočila ali na spletni strani FURS. Tako bo sistem omogočal dvojno kontrolo izdanih računov, na strani nadzornega organa in kupca.

Za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona bo pristojen FURS. Če bo FURS v postopku nadzora ugotovil, da zavezanec krši določbe o izvajanju postopka potrjevanja računov, mu bo lahko z odločbo prepovedal opravljanje dejavnosti do odprave razlogov za prepoved. Pritožba na odločbo ne bo zadržala njegove izvršitve.

Predpisane bodo tudi globe za primere prekrškov po tem zakonu.

Za izvajanje predlaganega zakona bo potrebno do 1. julija 2015 sprejeti tudi podzakonski predpis, ki bo natančneje urejal določene vsebine zakona. Istočasno pa bo potrebno tudi spremeniti Pravilnik o zahtevah za računalniške programe in elektronske naprave, upravljanje in delovanje informacijskega sistema ter vsebini, obliki načinu in rokih za predložitev podatkov.

Uveljavitev zakona je predvidena naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, potrjevanje računov pa je obvezno za račune, izdane od vključno 1. oktobra 2015 dalje.

### **3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA**

Uvedba davčnih blagajn ima določene pozitivne učinke, zaradi povečanja evidentiranih dobav blaga in storitev oziroma prihodkov, tudi na povečanje osnov za izračun ostalih davčnih in nedavčnih prihodkov (davka od dohodkov pravnih oseb, dohodnine, akontacije davka od dohodkov iz dejavnosti,...). Povečanje davčnih prihodkov iz naslova ukrepa potrjevanja računov v letu njegovi uvedbi je ocenjeno v višini od 50 do 100 milijonov evrov.

### **4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET**

Finančna uprava Republike Slovenije bo potrebovala sredstva za nadgradnjo informacijske podpore za nadzor nad izvajanjem tega zakona. Višina teh sredstev je predvidena v višini prib. 2 mio evrov. Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v državnem proračunu, v okviru finančnega načrta FURS.

### **5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE**

Pravo EU ne ureja neposredno področja davčnih blagajn. To področje je prepuščeno državam članicam. Zato v okviru EU tudi ni enotnih stališč o davčnih blagajnah. Kar nekaj držav članic uporabo davčnih blagajn predpisuje, npr. Švedska, Belgija, Bolgarija, Ciper, Grčija, Italija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Romunija, Slovaška, Hrvaška in Portugalska. Druge države članice predpisujejo temeljna načela poslovanja, po katerih morajo biti vsi poslovni dogodki pravilno evidentirani, pri tem pa ni pomembna tehnologija, ki jo davčni zavezanec uporablja. Irska je npr. podobno kot Slovenija sprejela zakonodajo, ki elektronsko prirejanje podatkov skozi visoke globe strogo sankcionira.

Sistem davčnih blagajn v obliki postopka potrditve računa pri davčnem organu v realnem času, kakršnega želimo s predlogom tega zakona uvesti v Sloveniji, je do sedaj uveljavila le Hrvaška. V postopku priprave na uvedbo modela po hrvaškem vzoru je v času priprave našega predloga zakona tudi Češka.

#### **Hrvaška**

Hrvaška je leta 2012 sprejela Zakon o fiskalizaciji v prometu z gotovino, s katerim je uvedla sklop ukrepov za učinkovit nadzor nad prometom blaga in storitev, za katerega zavezanci za fiskalizacijo prejmejo plačilo v gotovini, ter za preprečevanje davčnih utaj iz naslova tega prometa. Bistveni ukrep novega zakona je uvedba procesa fiskalizacije oziroma elektronske overitve računov pri hrvaški davčni upravi. Zavezanci za fiskalizacijo so zavezanci za davek od dohodka iz dejavnosti in zavezanci za davek od dobička, razen izjem, ki jih opredeljuje zakon in izpolnjujejo predpisane kriterije glede na dejavnost (obrt, kmetijska in gozdarska dejavnost), višino letnega prometa (ne presegajo zakonsko določene zgornje meje, ki je različna po posameznih dejavnostih), niso zavezanci za DDV, nimajo ločenih poslovnih enot ali proizvodnih obratov ter se ne ukvarjajo z dejavnostjo gostinstva ali trgovine. Zavezanci morajo izdajati račune z uporabo elektronskih naprav, ki so povezane z davčnim organom. Vsak račun mora zavezanec pred izdajo računa kupcu potrditi pri



davčnem organu in pridobiti enkratni identifikator računa – oznako, ki se izpiše na samem računu. Izjeme od te ureditve, v primeru okvare elektronske naprave, nemožnosti vzpostavitve povezave z davčno upravo ali izpada električne energije pa tudi preostali zavezanci za fiskalizacijo, morajo izdati ročno izpisane račune iz vezane knjige računov, ki jih je potrdil davčni organ. Nov sistem tako ureja preglednejše gotovinsko poslovanje v primeru izdaje elektronskih in tudi ročno izpisanih računov ter učinkovit nadzor Davčne uprave Republike Hrvaške nad kršitvami pri gotovinskem poslovanju.

### **Švedska**

Na Švedskem so zanesljive registrske blagajne pri davčnih zavezancih, ki poslujejo z gotovino obvezne od začetka leta 2010, izvzeta pa so večja podjetja, za katera je davčna uprava ugotovila, da imajo dovolj dober sistem notranjih kontrol, ter zavezanci z letnim gotovinskim prometom do približno 18.600 evrov. Davčne blagajne za izdajo računov pri gotovinskih plačilih za blago in storitve so predpisane v obliki ustrezne strojne opreme, in sicer v blagajno ali tiskalnik vgrajene enote oz. z blagajno povezane samostojne enote s fiskalnim spominom. V enote s fiskalnim spominom ni mogoče posegati, do podatkov ima dostop le davčni organ. Enak sistem ima tudi Belgija.

## **6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA**

### **6.1 Presoja administrativnih posledic**

#### **a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:**

Zakon bo imel administrativne posledice na delovanje Finančne uprave Republike Slovenije, ki se bodo odrazile v drugačnem načinu opravljanja finančnega nadzora na področju gotovinskega poslovanja. Nove možnosti identificiranja tveganih zavezancev bodo terjale spremembe v organizaciji in izvajanju finančnega nadzora. Po začetnem obdobju uporabe zakona, bo mogoče del kadrovskih virov, ki trenutno izvajajo nadzor nad spoštovanjem določb 38. člena Zakona o davčnem postopku, preusmeriti na druga tvegana področja. Predlog zakona pa ne bo imel administrativnih in finančnih posledic na poslovanje javne uprave v zvezi z dejavnostmi, ki jih državni organi in organizacije, organi lokalne skupnosti ter druge osebe javnega prava kot organi oblasti. Posledice bodo nastale le v primeru, kadar navedeni organi in organizacije oziroma osebe javnega prava opravljajo dejavnosti, v zvezi s katerimi se skladno s predpisi o DDV štejejo za davčne zavezance in so dolžne izdajati račune za namene DDV. Stroški bodo odvisni od tega, kakšne elektronske naprave za izdajo računa že uporabljajo ter ali bo potrebna nadgradnja obstoječih programov za blagajniško poslovanja v okviru obstoječih pogodb ali novih pogodb in od tega ali že razpolagajo z internetno povezavo.

#### **b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:**

Davčni zavezanci bodo v skladu s tem zakonom Finančni upravi Republike Slovenije obvezno morali posredovati račune, ki jih bodo izdajali pri gotovinskem poslovanju v potrjevanje, vendar pa ta obveznost zaradi elektronskega načina posredovanja, ki bo potekal avtomatsko, za zavezance po tem zakonu ne bo predstavljala znatne administrativne ovire.

### **6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varnostnimi vidiki**

/

### **6.3 Presoja posledic za gospodarstvo**

Po oceni FURS je v Sloveniji okoli 80.000 davčnih zavezancev, ki bodo potrebovali elektronske naprave, ki bodo omogočale izvajanje postopka potrjevanja računov še pred izdajo samega računa. Pričakovani minimalni stroški za vstop v sistem obveznega potrjevanja računov so ocenjeni med 0 do okoli 300 evrov (strošek elektronske naprave za izdajo računov), kar je odvisno od tega ali zavezanci že razpolagajo z elektronskimi napravami za izdajo računov (osebni računalnik, POS blagajna, tablični računalnik, prenosni računalnik ali pametni telefon) in ali že imajo možnosti dostopa do interneta.

Zavezanci, ki že razpolagajo z elektronskimi napravami oziroma računalniškimi registrskimi blagajnami z možnostjo dostopa do interneta (veliki trgovski centri kot tudi male poslovne enote z eno

elektronsko napravo) bodo morali obstoječe programe za blagajniško poslovanje nadgraditi s funkcionalnostjo izmenjave podatkov s FURS.

Zavezanci, ki pri izdaji računov še ne uporabljajo elektronskih naprav z možnostjo dostopa do interneta, morajo nabaviti ustrezno elektronsko napravo, ki ima možnost dostopa do interneta ter nabaviti tudi program za blagajniško poslovanje. Enake stroške bodo imeli tudi zavezanci, ki pri izdaji računov trenutno uporabljajo elektronske registrske blagajne ali stare osebne računalnike, ki nimajo možnosti dostopa do interneta in bodo morali elektronske registrske blagajne zamenjati z elektronskimi napravami.

V vseh zgoraj navedenih primerih si morajo zavezanci zagotoviti tudi dostop do interneta.

V skladu z davčnimi predpisi se stroški nakupa davčnih blagajn, ureditve dostopa do interneta itd. priznavajo kot davčno priznani odhodki, ki znižujejo davčno osnovo. Pri nakupu računalniške opreme lahko zavezanec v letu nakupa uveljavi amortizacijsko stopnjo 50 %. Poleg tega lahko zavezanci v skladu z že veljavno zakonodajo uveljavljajo davčno olajšavo za investicijo v davčne blagajne. V skladu s 55.a členom Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb lahko zavezanec uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 40 % investiranega zneska v opremo in v neopredmetena sredstva, vendar največ v višini davčne osnove. Na podlagi 66.a člena Zakona o dohodnini lahko zavezanec uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 40 % investiranega zneska v opremo in v neopredmetena dolgoročna sredstva v davčnem letu vlaganja.

#### **6.4 Presoja posledic za socialno področje**

/

#### **6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja**

/

#### **6.6 Presoja posledic za druga področja**

/

#### **6.7 Izvajanje sprejetega predpisa**

##### **a) Predstavitev sprejetega zakona:**

Za izvajanje zakona je pristojna FURS, ki bo na običajen način poskrbela tudi za obveščanje zavezancev o novostih, ki jih prinaša predlog zakona.

##### **b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:**

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance skladno s svojimi splošnimi pristojnostmi.

#### **6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona**

/

#### **7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:**

- spletni naslov, na katerem je bil predpis objavljen,
- čas trajanja javne predstavitve, v katerem je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe,
- datum in kraj morebitne javne obravnave ali druge oblike sodelovanja,
- seznam subjektov, ki so sodelovali (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte),
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti,
- bistvena mnenja, predloge in pripombe javnosti, ki niso bili upoštevani, in razlogi za neupoštevanje.

#### **8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles**

## II. BESEDILO ČLENOV:

### **1. člen (vsebina zakona)**

Ta zakon določa obveznost izvajanja postopka potrjevanja računov za davčne namene pri gotovinskem poslovanju, zavezanca za izvajanje postopka potrjevanja računov, izvajanje postopka potrjevanja računov, vsebino računa za namene izvajanja postopka potrjevanja računov, tehnične zahteve, obveznost zadržanja izdanega računa pri gotovinskem poslovanju za kupca in nadzor nad izvajanjem tega zakona.

### **2. člen (pomen izrazov)**

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo naslednje:

1. »enkratna identifikacijska oznaka računa« je alfanumerični zapis, ki se programsko generira v informacijskem sistemu davčnega organa na podlagi določenega niza podatkov;
2. »zaščitna oznaka izdajatelja računa« je alfanumerični zapis, s katerim je izdani račun povezan z zavezancem za izvajanje postopka potrjevanja računov;
3. »računi pri gotovinskem poslovanju« so računi, izdani za dobavo blaga ali storitev, ki so delno ali v celoti plačani z gotovino;
4. »plačilo z gotovino« pomeni plačilo z bankovci in kovanci, ki so v obtoku kot plačilno sredstvo, druge načine plačila, ki niso neposredna nakazila na transakcijski račun, odprt pri ponudniku plačilnih storitev, plačila s plačilno ali kreditno kartico, čekom ter druge podobne načine plačila;
5. »poslovni prostor« je vsak zaprt ali odprt prostor in vsako premično mesto, ki služi za opravljanje dejavnosti dobave blaga ali storitev. Za namene izvajanja postopka potrjevanja računov se lahko kot ločen poslovni prostor šteje del ali več delov enega poslovnega prostora v katerih se opravlja različna dejavnost. Poslovni prostor je tudi prostor, ki ga zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov uporablja le občasno ali začasno za izvedbo sejmov, seminarjev ali podobnih dejavnosti. Za dejavnosti, ki se opravljajo na terenu zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov samostojno določa potrebo po ločenem vodenju premičnega poslovnega prostora, odvisno od narave poslovanja;
6. »elektronska naprava za izdajo računov« pomeni elektronsko napravo z nameščeno programsko opremo, ki je v skladu z 38. členom Zakona o davčnem postopku.

### **3. člen (zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov)**

(1) Zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov (v nadaljevanju: zavezanec) je oseba iz prvega in drugega odstavka 31. člena Zakona o davčnem postopku, ki mora izdati račun za dobavo blaga ali storitev za plačilo z gotovino.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za zavezanca ne šteje dobavitelj v naslednjih dejavnostih:

1. dobava blaga na krovu zrakoplova med letom;
2. prodaja storitev preko avtomatov.

(3) Zavezanec, ki izdaja račune za dobavo blaga ali storitev v različnih dejavnostih, je izvzet iz obveznosti za izvajanje postopka potrjevanja računov samo za izdajo računov za dobavo blaga ali storitev v dejavnostih iz drugega odstavka tega člena.

#### **4. člen (obveznosti zavezanca)**

(1) Zavezanec izda račun pri gotovinskem poslovanju z uporabo elektronske naprave, ki omogoča elektronsko podpisovanje podatkov na računu in elektronsko povezavo za izmenjavo podatkov z davčnim organom.

(2) Zavezanec za elektronsko podpisovanje pri izvajanju postopka potrjevanja računov uporablja kvalificirano digitalno potrdilo, ki ga izda agencija s statusom overitelja v Republiki Sloveniji.

(3) Zavezanec uporablja kvalificirano digitalno potrdilo za namene identifikacije v postopku elektronske izmenjave podatkov z davčnim organom in elektronsko podpisovanje podatkov o računu v postopku potrjevanja računov.

(4) Zavezanec potrdi račun pri davčnem organu, kot je določeno s tem zakonom in izda račun z enkratno identifikacijsko oznako računa.

(5) Zavezanec pred začetkom izdaje računov pri gotovinskem poslovanju posreduje podatke o vseh poslovnih prostorih, v katerih izdaja račune pri gotovinskem poslovanju davčnemu organu.

#### **5. člen (vsebina računa)**

(1) Račun, ki ga zavezanec izda kupcu, vsebuje poleg podatkov, ki so določeni s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, vsaj še naslednje podatke:

1. čas izdaje računa (uro in minute);
2. oznako fizične osebe, ki izda račun z uporabo elektronske naprave za izdajo računov;
3. oznako načina plačila računa;
4. enkratno identifikacijsko oznako računa in
5. zaščitno oznako izdajatelja računa.

(2) Zavezanec oznako fizične osebe, ki izda račun z uporabo elektronske naprave iz 2. točke prvega odstavka tega člena poveže z davčno številko te osebe. Davčna številka osebe, ki je izdala račun, se posreduje davčnemu organu kot podatek o računu iz 7. točke drugega odstavka 6. člena tega zakona v postopku potrditve računa.

(3) V primerih izdaje računa preko samopostrežnih plačilnih naprav oziroma ko se izda račun brez prisotnosti fizične osebe iz 2. točke prvega odstavka tega člena, se kot davčna številka osebe, ki izda račun z uporabo elektronske naprave, davčnemu organu v postopku potrditve računa kot podatek o računu posreduje davčna številka zavezanca.

(4) Številka računa, ki je obvezen podatek na računu v skladu s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, je za namene postopka potrjevanja računov in izdaje računa sestavljena iz treh delov, in sicer:

1. oznake poslovnega prostora,
2. oznake elektronske naprave za izdajo računov in
3. zaporedne številke računa.

(5) Zaporedne številke računov iz 1. točke četrtega odstavka tega člena si vsako poslovno leto sledijo v neprekinjenem številčnem zaporedju, od številke 1 do številke n po vsakem poslovnem prostoru ali po elektronski napravi za izdajo računov v poslovnem prostoru.

(6) Zavezanec predpiše pravila za dodeljevanje zaporednih številk računov, popis

poslovnih prostorov in dodelitev oznak poslovnim prostorom z internim aktom. Zavezanec interni akt predloži v postopku nadzora na zahtevo davčnega organa.

(7) Zavezanec hrani kopije izdanih računov v skladu s predpisi, ki urejajo davčni postopek in drugimi predpisi, ki urejajo način in roke hrambe računov.

## **6. člen** **(postopek potrjevanja računov)**

(1) Postopek potrjevanja računov, ki jih izdajo zavezanci, je sestavljen iz posredovanja podatkov o računu davčnemu organu, obdelave podatkov o računu in dodelitve enkratne identifikacijske oznake računa v informacijskem sistemu davčnega organa in posredovanja enkratne identifikacijske oznake računa zavezancu.

(2) Zavezanec posreduje davčnemu organu za namene dodelitve enkratne identifikacijske oznake računa, naslednje podatke o računu:

1. davčno številko zavezanca;
2. datum in čas izdaje računa;
3. številko računa;
4. oznako ali je zavezanec identificiran za namene davka na dodano vrednost;
5. vrednost računa, skupno vrednost osnove po vrsti davka ali dajatve, razdeljeno po davčnih stopnjah in pripadajoči davek ali dajatev ter znesek oprostitev;
6. način plačila,
7. davčno številko fizične osebe, ki izda račun z uporabo elektronske naprave;
8. zaščitno oznako izdajatelja računa;
9. davčno številko oziroma identifikacijsko številko za namene DDV kupca oziroma naročnika v primerih, ko so ti podatki v skladu z davčnimi prepisi navedeni na računu;
10. številko prvotnega računa v primeru izvajanja postopka potrjevanja naknadne spremembe podatkov na računu iz tretjega odstavka tega člena.

(3) Zavezanec izvaja postopek potrjevanja računov za vse naknadne spremembe podatkov na računu iz drugega odstavka tega člena, ki spreminjajo prvoten račun in se nanj nedvoumno nanašajo.

## **7. člen** **(izdaja računa z enkratno identifikacijsko oznako računa)**

(1) Zavezanec v postopku izdaje računa pri gotovinskem poslovanju elektronsko podpiše podatke o računu iz drugega odstavka 6. člena tega zakona in jih posreduje davčnemu organu preko vzpostavljene elektronske povezave.

(2) Davčni organ preveri, če so posredovani vsi podatki o računu iz drugega odstavka 6. člena tega zakona in če so podatki podpisani z ustreznim kvalificiranim digitalnim potrdilom.

(3) Davčni organ podatkom o računu dodeli enkratno identifikacijsko oznako računa, če sta izpolnjena pogoja iz drugega odstavka tega člena. Davčni organ enkratno identifikacijsko oznako računa posreduje zavezancu preko vzpostavljene elektronske povezave. Za enkratno identifikacijsko oznako računa se uporablja kratica EOR.

(4) Zavezanec preko elektronske naprave za izdajo računov kupcu izda račun, ki vsebuje podatke iz prvega in četrtega odstavka 5. člena tega zakona.

(5) Zavezanec mora za dobavo blaga ali storitev izdati račun najkasneje ob prejemu plačila z gotovino. Navedeni rok izdaje računa velja tudi v primerih dobave blaga ali storitev v dejavnostih iz drugega odstavka 3. člena tega zakona.

(6) V primeru, ko pogoja iz drugega odstavka tega člena nista izpolnjena, davčni organ zavezancu posreduje sporočilo o zavrnitvi dodelitve enkratne identifikacijske oznake računa preko vzpostavljene elektronske povezave. V sporočilu navede napako, do katere je prišlo pri obdelavi podatkov. Zavezanec izda račun brez enkratne identifikacijske oznake in posreduje podatke o izdanem računu davčnemu organu v dveh dneh od dneva izdaje računa. Davčni organ računu dodeli enkratno identifikacijsko oznako računa in jo posreduje zavezancu. Račun je potrjen pri davčnem organu v trenutku, ko zavezanec prejme sporočilo z enkratno identifikacijsko oznako računa.

(7) Davčni organ hrani prejete podatke o računih in dodeljenih enkratnih identifikacijskih oznakah računov v informacijskem sistemu v skladu s predpisi, ki urejajo davčni postopek.

## **8. člen** **(posredovanje podatkov o poslovnih prostorih)**

(1) Podatki o poslovnih prostorih za namene izvajanja postopka potrjevanja računov vsebujejo naslednje podatke:

1. davčno številko zavezanca,
2. oznako poslovnega prostora iz četrtega odstavka 5. člena tega zakona,
3. identifikacijsko oznako stavbe ali dela stavbe, kjer se nahaja poslovni prostor, kot je določena v registru nepremičnin (številka katastrske občine, številka stavbe in številka dela stavbe);
4. naslov poslovnega prostora,
5. vrsto poslovnega prostora,
6. delovne dni in delovni čas,
7. datum začetka veljavnosti podatkov, ki se posredujejo.

(2) Zavezanec posreduje podatek o vrsti poslovnega prostora v primerih, ko ne obstajajo podatki iz 3. in 4. točke prvega odstavka tega člena, pri čemer je vrsta poslovnega prostora določena z načinom poslovanja zavezanca.

(3) Zavezanec posreduje podatke iz prvega odstavka tega člena za vsak posamezen poslovni prostor, v katerem izdaja račune pri gotovinskem poslovanju. Zavezanec podatke podpiše s kvalificiranim digitalnim potrdilom in jih posreduje davčnemu organu preko vzpostavljene elektronske povezave pred prvim posredovanjem podatkov o računu za namene potrditve računa.

(4) Davčni organ preveri, če so posredovani vsi podatki o poslovnem prostoru iz prvega odstavka tega člena in če so podatki podpisani z ustreznim kvalificiranim digitalnim potrdilom.

(5) Davčni organ zavezancu posreduje potrdilo o prejemu podatkov preko vzpostavljene elektronske povezave, če sta izpolnjena pogoja iz četrtega odstavka tega člena.

(6) Davčni organ zavezancu posreduje sporočilo o zavrnitvi sprejema podatkov preko vzpostavljene elektronske povezave, če nista izpolnjena pogoja iz četrtega odstavka tega člena.

(7) Zavezanec davčnemu organu posreduje podatke o spremembah podatkov iz prvega odstavka tega člena za posamezen poslovni prostor, tudi, če se v poslovnem prostoru preneha opravljati dejavnost ali zavezanec začne opravljati dejavnost v novem poslovnem prostoru. Zavezanec spremembe podatkov o poslovnem prostoru posreduje pred začetkom uporabe spremenjenih podatkov na način, določen v tretjem odstavku tega člena.

## **9. člen** **(nezmožnost izdaje računa z enkratno identifikacijsko oznako računa)**

(1) Zavezanec izda račun s podatki iz prvega in četrtega odstavka 5. člena tega zakona brez enkratne identifikacijske oznake računa v primerih, ko je prekinjena vzpostavljena elektronska povezava iz prvega odstavka 7. člena tega zakona.

(2) Zavezanec mora vzpostaviti elektronsko povezavo in davčnemu organu posredovati podatke o računih iz drugega odstavka šestega člena tega zakona preko elektronske povezave v dveh dneh od dneva prekinitve povezave.

(3) V primeru, ko zavezanec iz opravičljivih razlogov ne more vzpostaviti elektronske povezave v roku iz drugega odstavka tega člena, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, o predložitvi davčnega obračuna po poteku predpisanega roka.

(4) Davčni organ posredovanim podatkom o računu iz drugega in tretjega odstavka tega člena dodeli enkratno identifikacijsko oznako in jo posreduje zavezancu kot potrdilo o prejemu naknadno posredovanega računa.

#### **10. člen** **(nedelovanje elektronske naprave za izdajo računov)**

(1) Zavezanec izda v primeru nedelovanja elektronske naprave za izdajo računov račun z uporabo vezane knjige računov v skladu s predpisi, ki urejajo davčni postopek.

(2) Zavezanec mora v primerih iz prvega odstavka tega člena vzpostaviti delovanje elektronske naprave za izdajo računov, kot določa prvi odstavek 4. člena tega zakona, in davčnemu organu preko elektronske povezave posredovati podatke o izdanih računih iz prvega odstavka tega člena v dveh dneh od dneva prenehanja delovanja elektronske naprave.

(3) V primeru, ko zavezanec iz opravičljivih razlogov ne more vzpostaviti delovanja elektronske naprave za izdajo računov v roku iz drugega odstavka tega člena, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, o predložitvi davčnega obračuna po poteku predpisanega roka.

(4) Davčni organ posredovanim podatkom o računu iz drugega in tretjega odstavka tega člena dodeli enkratno identifikacijsko oznako in jo posreduje zavezancu kot potrdilo o prejemu naknadno posredovanega računa.

(5) Zavezanec hrani sporočilo z enkratno identifikacijsko oznako računa iz četrtega odstavka tega člena skupaj s kopijo izdanega računa iz prvega odstavka tega člena v skladu s sedmim odstavkom 5. člena tega zakona.

#### **11. člen** **(obveznosti zavezancev na področjih, kjer ni možna vzpostavitev elektronske povezave)**

(1) Zavezanec, ki opravlja dejavnost ali del dejavnosti v poslovnem prostoru, ki se nahaja na območju, na katerem ni možno vzpostaviti elektronske povezave za izmenjavo podatkov z davčnim organom, izdaja račune v tem delu poslovne dejavnosti z uporabo elektronske naprave ali vezane knjige računov v skladu s predpisi, ki urejajo davčni postopek, dokler ni mogoča vzpostavitev elektronske povezave.

(2) Zavezanec nezmožnost vzpostavitve elektronske povezave za izmenjavo podatkov dokaže s potrdilom Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, ki velja eno leto od dneva izdaje.

#### **12. člen** **(obvestilo o računu in obveznost kupca)**

(1) Zavezanec v poslovnem prostoru na vsaki elektronski napravi za izdajo računov ali drugem kupcu vidnem mestu objavi obvestilo o obveznosti izdaje računa in izročitve računa kupcu ter obveznosti kupca, da prevzame in zadrži izdani račun.

(2) Kupec blaga oziroma prejemnik storitve mora prevzeti račun in ga zadržati neposredno po odhodu iz poslovnega prostora ter ga na zahtevo predložiti pooblaščenim osebam davčnega ali tržnega organa.

### **13. člen (preveritev računa)**

Imetniki računov z izpisano enkratno identifikacijsko oznako računa oziroma zaščitno oznako izdajatelja računa lahko pri davčnem organu preverijo, ali mu je bil račun posredovan v 30 dneh od dneva izdaje računa preko telekomunikacijskih poti .

### **14. člen (nadzor)**

(1) Za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona je pristojna Finančna uprava Republike Slovenije. Za nadzor nad izvajanjem 12. člena tega zakona je pristojen tudi tržni organ.

(2) V primeru, ko Finančna uprava Republike Slovenije v postopku nadzora ugotovi, da zavezanec krši določbe o izvajanju postopka potrjevanja računov iz 4. člena tega zakona, lahko zavezancu z odločbo prepove opravljanje dejavnosti do odprave razlogov za prepoved.

(3) Pritožba na odločbo iz drugega odstavka tega člena ne zadrži njene izvršitve.

(4) Prepoved opravljanja dejavnosti iz drugega odstavka tega člena se izvrši z zapečatenjem poslovnih prostorov.

### **15. člen (uporaba drugih predpisov)**

Glede vprašanj postopka in pristojnosti davčnega organa, ki niso urejena s tem zakonom, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek oziroma zakona, ki ureja upravni postopek in določbe zakona, ki ureja finančno upravo.

### **16. člen (davčni prekrški)**

- (1) Z globo od 2.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
1. za namene posredovanja podatkov o računu ne poveže oznake fizične osebe, ki z elektronsko napravo izda račun, z davčno številko te osebe in ne posreduje davčne številke osebe davčnemu organu (drugi odstavek 5. člena in drugi odstavek 6. člena);
  2. ne zagotovi, da je številka računa, za katerega se izvaja postopek potrjevanja računa, sestavljena na predpisan način (četrti in peti odstavek 5. člena);
  3. pri izvajanju postopka potrjevanja računov oziroma v postopku elektronske izmenjave podatkov z davčnim organom, ne uporabi ustreznega kvalificiranega digitalnega potrdila za elektronsko podpisovanje sporočil (prvi do tretji odstavek 4. člena);
  4. v predpisanem roku ne vzpostavi elektronske povezave in ne posreduje podatkov o vseh izdanih računih (drugi odstavek 9. člena);
  5. v predpisanem roku ne vzpostavi delovanja elektronske naprave za izdajo računov in ne posreduje podatkov o vseh izdanih računih (drugi in tretji odstavek 10. člena);
  6. ne hrani sporočil o naknadno dodeljenih enkratnih identifikacijskih oznakah izdanih računov na predpisan način (peti odstavek 10. člena);
  7. ne dokaže nezmožnosti vzpostavitve elektronske povezave za izmenjavo podatkov s potrdilom Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (drugi odstavek 11. člena);
  8. ne objavi obvestila o obveznosti izdaje računa in obveznosti kupca, da prevzame in



zadrži račun (prvi odstavek 12. člena).

(2) Z globo od 5.000 do 75.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravno osebo, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo.

(3) Z globo od 1.500 do 25.000 eurov se kaznuje samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 800 do 5.000 eurov se kaznuje tudi odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

### **17. člen** **(hujši davčni prekrški)**

(1) Z globo od 4.000 do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. ne izda računa oziroma ne izda računa v predpisanem roku (peti odstavek 7. člena);
2. davčnemu organu ne posreduje podatkov o računu, ki so predpisani za namene izvajanja potrjevanja računov (drugi odstavek 6. člena);
3. davčnemu organu posreduje neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke o računu (drugi odstavek 6. člena);
4. ne izvede postopek potrjevanja računa za vse naknadne spremembe podatkov na računu (tretji odstavek 6. člena);
5. izda račun, ki ne vsebuje vseh predpisanih podatkov (prvi odstavek 5. člena in četrti odstavek 7. člena);
6. ne posreduje podatkov o poslovnih prostorih (peti odstavek 4. člena);
7. posreduje neresnične ali nepopolne podatke o poslovnih prostorih (8. člen);

(2) Z globo od 10.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravno osebo, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo.

(3) Z globo od 3.000 do 50.000 eurov se kaznuje samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 1.200 do 10.000 eurov se kaznuje odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

### **18. člen** **(globo v primerih prekrškov, katerih narava je posebno huda)**

(1) V primerih, ko je narava prekrška iz 17. člena tega zakona posebno huda zaradi višine povzročene škode ali višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristiljubnosti, se sme za prekršek kaznovati:

- pravna oseba z globo do 100.000 eurov;
- pravna oseba, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, z globo do 150.000 eurov;
- samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo do 75.000 eurov.

(2) Odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika

posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti se sme v primerih iz prejšnjega odstavka tega člena kaznovati z globo do 20.000 eurov.

#### **19. člen** **(zastaranje postopka o prekršku)**

(1) Postopek o prekršku iz tega zakona se ne more več začeti, ko potečejo tri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen.

(2) Zastaranje pretrga vsako dejanje prekrškovnega organa, ki meri na pregon storilca prekrška. Po pretrganju začne teči zastaranje znova, vendar pa postopka o prekršku v nobenem primeru ni več mogoče začeti ali nadaljevati, ko poteče šest let od dneva storitve prekrška.

#### **20. člen** **(pooblastilo za izrek globe v razponu)**

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku o prekršku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

#### **21. člen** **(podzakonski predpis)**

- (1) Minister, pristojen za finance podrobneje določi naslednje vsebine:
1. kvalificirana digitalna potrdila za namene izvajanja postopka potrjevanja računov iz drugega odstavka 4. člena tega zakona;
  2. vsebino in obliko sporočil z obveznimi podatki na računu iz prvega odstavka 7. člena tega zakona;
  3. dolžino in format zapisa enkratne identifikacijske oznake računa iz tretjega odstavka 7. člena tega zakona;
  4. protokole in varnostne mehanizme za izmenjavo podatkov, model uporabe, pri katerem se za pošiljanje in podpisovanje sporočil uporablja centralni informacijski sistem zavezanca, model uporabe, pri katerem se pošiljanje in podpisovanje elektronskih sporočil izvaja posamično na elektronskih napravah za izdajo računov, standardna sporočila o napakah in protokole postopkov v primeru napak iz 7. člena tega zakona;
  5. način generiranja, dolžino in obliko zapisa zaščitne oznake izdajatelja iz 8. točke drugega odstavka 6. člena tega zakona;
  6. vsebino in obliko sporočila za posredovanje podatkov o poslovnih prostorih iz petega odstavka 4. člena in 8. člena tega zakona;
  7. protokole in varnostne mehanizme za izmenjavo podatkov, model uporabe, pri katerem se za pošiljanje in podpisovanje sporočil uporablja centralni informacijski sistem zavezanca, model uporabe, pri katerem se pošiljanje in podpisovanje elektronskih sporočil izvaja posamično na elektronskih napravah za izdajo računov, standardna sporočila o napakah in protokole postopkov v primeru napak iz petega odstavka 4. člena in 8. člena tega zakona;
  8. obveznosti zavezancev in postopek dokazovanja v primerih nezmožnosti vzpostavitve elektronske povezave za izmenjavo podatkov z davčnim organom iz drugega odstavka 11. člena tega zakona;
  9. vsebino in obliko obvestila o obveznosti izdaje računa in obveznosti kupca, da prevzame in zadrži izdani račun iz prvega odstavka 12. člena tega zakona;
  10. navodilo o načinu preverjanja izdanih računov pri davčnem organu preko telekomunikacijskih poti (prvi odstavek 13. člena).

(2) Minister, pristojen za finance, izda predpis iz prvega odstavka tega člena najkasneje do 1. julija 2015.

## **22. člen** **(začetek veljavnosti in uporabe)**

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, potrjevanje računov pa je obvezno za račune, izdane od vključno 1. oktobra 2015.

### **III. OBRAZLOŽITEV**

#### K 1. členu:

Ta člen določa vsebine, ki so urejene z novim Zakonom o potrjevanju računov. Zavezanci so pri opravljanju dejavnosti dolžni vse izdane račune, za katere prejmejo plačilo v gotovini, potrditi pri davčnem organu po postopku, ki je določen s tem zakonom. Za potrebe izvedbe postopka potrjevanja računov zakon določa, kateri podatki morajo biti na računu, kakšne so tehnične zahteve za zavezanca in davčni organ. Zakon predpisuje tudi obveznost zadržanja izdanega računa za kupca, nadzor nad izvajanjem zakona in globe za kršitve za zavezanca in kupca.

#### K 2. členu:

V tem členu so opredeljeni pomeni posameznih izrazov, ki so uporabljeni v tem zakonu. Namen izvedbe postopka potrjevanja računov je pridobitev enkratne identifikacijske oznake računa od davčnega organa za vsak račun, plačan z gotovino, ki predstavlja potrdilo, da je bil ustvarjen promet pri gotovinskem poslovanju prijavljen davčnemu organu v dejanskem obsegu in ga zato ni mogoče naknadno prirediti z namenom utaje davka. Enkratna identifikacijska oznaka računa je sestavni del računa, ki ga prejme kupec in podlaga za namene preverjanja, ali je račun evidentiran pri davčnem organu. Druga oznaka na vsakem izdanem računu, ki prav tako omogoča preverjanje, ali je račun evidentiran pri davčnem organu, je zaščitna oznaka izdajatelja računa, ki povezuje izdani račun z zavezancem – izdajateljem računa. Za namene izvajanja postopka potrjevanja računov mora zavezanec izdajati račune z uporabo elektronske naprave za izdajo računov, ki je sestavljena iz same elektronske naprave in programske opreme, ki mora biti skladna z 38. členom Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2).

Definiciji »računov pri gotovinskem poslovanju« in »plačila z gotovino« za izvajanje tega zakona sta skladni z definicijama obeh izrazov v Pravilniku o vsebini, obliki in načinu potrjevanja vezane knjige računov (Uradni list RS, št. 2/2015) za izvajanje 31.a člena ZDavP-2 in zajemata račune, izdane za dobavo blaga in storitev, ki so deloma ali v celoti plačani z gotovino – ta pa vključuje bankovce in kovance, ki so v obtoku kot plačilno sredstvo, plačilne kartice, čeke in druge načine plačila, ki niso neposredna nakazila na transakcijski račun, odprti pri ponudniku plačilnih storitev.

Poslovnih prostor po tem zakonu je prostor, kjer je sedež dejavnosti in vsak drug prostor, kjer zavezanec opravlja dejavnost. Pojem poslovnega prostora tako zajema tudi odprt prostor, vozilo, namenjeno storitvi prevoza oseb (taksi služba), vozilo, namenjeno prevozu blaga, stanovanjski prostor, kjer je sedež zavezanca, zasebni prostori naročnika storitev, v katerem zavezanec opravlja storitev in podobno.

#### K 3. členu:

S prvim odstavkom tega člena je opredeljen zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov, in sicer je to vsaka oseba iz prvega in drugega odstavka 31. člena Zakona o davčnem postopku (v nadaljevanju: ZDavP-2), ki je pri plačilu z gotovino dolžna izdati račun za dobavo blaga ali storitev, opravljeno na ozemlju Slovenije. Zavezanec mora za uporabo tega zakona izpolnjevati tri pogoje:

- je dolžan voditi poslovne knjige in evidence,
- je dolžan izdati račun za dobavo blaga in storitev in
- dobavljeno blago ali storitev je plačana z gotovino.

31. člen ZDavP-2 določa obveznost dokumentiranja. S prvim odstavkom 31. člena ZDavP-2 so osebe, ki so dolžne voditi poslovne knjige in evidence v skladu s tem zakonom ali na njegovi podlagi izdanim predpisom, drugim zakonom ali računovodskim standardom, dolžne voditi poslovne knjige in evidence tudi za namene izvajanja zakonov o obdavčenju in tega zakona.

Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) določa splošna pravila glede obveznosti vodenja poslovnih knjig za določene subjekte in letnih poročil, obveznost vodenja poslovnih knjig pa je urejena tudi v drugih predpisih, ki urejajo status določenih poslovnih subjektov. Zakon o računovodstvu ureja vodenje poslovnih knjig ter izdelavo letnih poročil za proračun in proračunske uporabnike ter za pravne osebe javnega prava in pravne osebe zasebnega prava, ki ne vodijo poslovnih knjig na podlagi zakona o gospodarskih družbah, zakona o gospodarskih javnih službah in zakona o društvih.

V kolikor osebe ne vodijo poslovnih knjig in evidenc na podlagi nedavčnih predpisov pa so skladno z drugim odstavkom 31. členom ZDavP-2 dolžne voditi poslovne knjige in evidence. Sem tako med drugim sodijo vse fizične osebe, ki opravljajo dejavnost izven organizacijske oblike s.p. na podlagi 46. člena Zakona o dohodnini (v nadaljevanju ZDoh-2). Te osebe vodijo poslovne knjige in evidence v skladu s Pravilnikom o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost (v nadaljevanju: Pravilnik).

S Pravilnikom so predpisane vrste in način vodenja poslovnih knjig, ki jih morajo voditi fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. Po tem Pravilniku morajo voditi določene evidence tudi zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov (prvi odstavek 3. člena). Izjema od vodenja poslovnih knjig in evidenc pa je skladno z drugi odstavkom 3. člena Pravilnika predpisana za zavezance, kmečka gospodinjstva po določbi 69. člena ZDoh-2, ki opravljajo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost (v nadaljevanju: OKGD), za katero se davčna osnova od dohodka iz dejavnosti ugotavlja na podlagi pavšalne ocene dohodka (po katastrskem dohodku ali pavšalne ocene dohodka na panj), in ne na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov oziroma normiranih odhodkov (izključitev iz dohodka iz dejavnosti po 47. členu Zdoh-2). Zavezanec iz prvega in drugega odstavka 3. člena Pravilnika, ki je davčni zavezanec, identificiran za namene davka na dodano vrednost, mora ne glede na določbe tega pravilnika voditi tudi evidence v skladu s predpisi, ki urejajo obračunavanje in plačevanje davka na dodano vrednost. Na podlagi te določbe in z upoštevanjem DDV predpisov so poslovne knjige in evidence dolžni voditi le zavezanci, ki so identificirani za namene DDV.

Skladno s 85. členom Zakona o davku na dodano vrednost (v nadaljevanju: ZDDV-1) mora vsak davčni zavezanec v svojem knjigovodstvu zagotoviti dovolj podrobne podatke, da omogoči pravilno in pravočasno obračunavanje DDV in nadzor davčnega organa nad obračunavanjem in plačevanjem DDV. Skladno s 147. členom Pravilnika o izvajanju ZDDV-1 (v nadaljevanju: PZDDV) je knjigovodsko evidentiranje predpisano le za davčne zavezance, ki so identificirani za namene DDV. Za davčne zavezance, ki izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka 94. člena ZDDV-1, torej mali davčni zavezanci, ki so oproščeni obračunavanja DDV, pa posebnih določb v zvezi z vodenjem poslovnih knjig in evidenc po predpisih o DDV ni predvidenih, zato se za te primere uporabi drugi odstavek 31. člena ZDavP-2. Na tej podlagi mora fizična oseba, ki opravlja dejavnost in se šteje za malega davčnega zavezanca, voditi poslovne knjige in evidence, če je tako določeno s Pravilnikom. Sem spadajo tako samostojni podjetniki posamezniki kot tudi fizične osebe, ki prigrasijo opravljanje dejavnosti na podlagi drugih predpisov (npr. notarji, odvetniki, novinarji). Skladno z drugim odstavkom 1. člena Pravilnika se pri teh fizičnih osebah glede vodenja poslovnih knjig in evidenc uporabljajo zakon, ki ureja gospodarske družbe, v delu, ki se nanaša na podjetnika, slovenski računovodskimi standardi in ta Pravilnik.

Eden izmed pogojev za zavezanost za izvajanja postopka potrjevanja računov je tudi izdaja računa za dobave blaga ali storitev. Obveznost izdajanja računa za namene DDV je predpisana že z ZDDV-1, ki ureja obdavčevanje dobav blaga in storitev z DDV za vse osebe, ki so skladno z ZDDV-1 določene kot davčni zavezanci za namene ZDDV-1, ne glede na to, ali so identificirane za namene DDV ali ne.

Davčni zavezanec po ZDDV-1 je vsaka oseba, ki kjerkoli neodvisno opravlja katerokoli ekonomsko dejavnost, ne glede na namen ali rezultat opravljanja dejavnosti. Ekonomska dejavnost obsega vsako proizvodno, predelovalno, trgovsko in storitveno dejavnost, vključno z rudarsko, kmetijsko in poklicno dejavnostjo. Ekonomska dejavnost obsega tudi izkoriščanje premoženja in premoženjskih pravic, ki je namenjeno trajnemu doseganju dohodka. Za davčnega zavezanca šteje tudi vsaka oseba, ki priložnostno dobavi novo prevozno sredstvo, ki ga kupcu odpošlje ali odpelje prodajalec ali kupec ali druga oseba za njun račun na ozemlje Unije. Iz definicije davčnega zavezanca po ZDDV-1 pa so izključene zaposlene in druge osebe, ki jih na delodajalca vežejo pogodba o zaposlitvi ali kakršnekoli druge pravne vezi, ki glede nadzora in navodil v zvezi z delom, načina opravljanja dela, plačila za opravljeno delo in drugih odgovornosti delodajalca kažejo na odvisno razmerje med delodajalcem in delojemalcem. Prav tako so iz definicije izvzeti tudi državni organi in organizacije, organi lokalnih skupnosti ter druge osebe javnega prava v zvezi z dejavnostmi, ki jih opravljajo kot organi oblasti, tudi če pobirajo takse, prispevke in druge dajatve ter plačila v zvezi z dejavnostmi ali transakcijami. V kolikor pa bi njihovo opravljanje dejavnosti ali transakcij povzročilo znatno izkrivljanje konkurence, se po ZDDV-1 štejejo za davčne zavezance.

Vsak davčni zavezanec mora po ZDDV-1 zagotoviti, da sam, prejemnik ali tretja oseba v njegovem imenu in za njegov račun izda račun za dobave blaga ali storitev, ki jih je opravil drugemu davčnemu zavezancu ali pravni osebi, ki ni davčni zavezanec, kot tudi za druge dobave blaga ali storitev, ki jih opravi na ozemlju Slovenije Po ZDDV-1 izjema od obveznosti izdaje računa velja le v primeru storitev iz 1. in 4. točke 44. člena ZDDV-1 (zavarovalne in finančne transakcije), če te storitve davčni zavezanec opravi davčnemu zavezancu v drugi državi članici, ki so v tej državi članici oproščene plačila DDV ali če je tako predpisano s podzakonskim aktom, ki ga izda minister, pristojen za finance. Z ZDDV-1 je predpisana vsebina računa, ki ga izda davčni zavezanec za DDV in vsebina poenostavljenih računov, ki jih lahko izda davčni zavezanec drugemu davčnemu zavezancu ali pravni osebi, ki ni davčni zavezanec, če znesek na računu (brez DDV), ni višji od 100 eurov, ali če račun izda davčni zavezanec končnim potrošnikom za dobave blaga ali storitev, ki jih je opravil na ozemlju Slovenije ter za druge dokumente ali sporočila, ki spreminjajo prvotni račun in se nanj nedvoumno nanašajo (stornacije, dobropisi, bremepisi).

Na podlagi pooblastila iz ZDDV-1 so s PZDDV predvidene še izjeme od obveznosti izdaje računa za namene DDV. Takšna ureditev je bila v ZDDV-1 predvidena z namenom, da se zagotovi, da se ne nalaga dodatnih upravnih obremenitev davčnim zavezancem. Izjeme so predpisane za točno določene dobave blaga ali storitev, za katere se podatki lahko zagotovijo na drug način in ni ogrožen nadzor nad izvajanjem davčne zakonodaje. Izjeme od obveznosti izdaje računa so predpisane v naslednjih primerih:

- za davčnega zavezanca iz drugega odstavka 94. člena ZDDV-1 (predstavnik kmečkega gospodinjstva; v nadaljevanju: kmečko gospodinjstvo), kadar v okviru OKGD opravlja dobavo kmetijskih in gozdarskih pridelkov in storitev neposredno končnemu potrošniku (npr. neposredna prodaja na domu, prodaja od vrat do vrat, neposredna prodaja na premičnih stojnicah, na tržnicah) ali za lastno rabo v okviru kmečkega gospodinjstva davčnega zavezanca;
- pri prodaji vozovnic, kart in žetonov v potniškem prometu (vlak, avtobus, žičnice); znamk, kolekov, vrednotnic in obrazcev v potniškem prometu; vplačil za udeležbo v igrah na srečo, če se te izvajajo v skladu z zakonom, ki ureja igre na srečo; periodičnega tiska; pri prodaji iz avtomatov (blaga); pri prodaji kartic s kodo za polnjenje predplačniških sistemov mobilnih operaterjev iz bankomatov, GSM-omrežij ter interneta; pri prodaji žetonov iz menjalnih avtomatov in pri prometu storitev na tele točkah. Podatke o prodaji iz prejšnjega odstavka mora davčni zavezanec zagotoviti s popisom začetnih in končnih zalog, ki ga opravi najmanj enkrat mesečno;
- oproščenih finančnih storitev iz 4. točke 44. člena ZDDV-1, za katere se dokumenti izdajajo množično, če so opravljene na ozemlju Republike Slovenije ali se opravijo izven Unije, če davčni zavezanec prejemniku oziroma naročniku storitev za opravljene oproščene finančne storitve izda drug dokument (obračun, instrument plačilnega prometa, izpisek, obvestilo, ...), iz katerega mora biti razvidna višina zaračunane storitve in navedba, da DDV ni obračunan v skladu z ustrezno točko 44. člena ZDDV-1. Podatke o oproščenem prometu mora davčni zavezanec zagotoviti v ustreznih analitičnih evidencah po posameznih vrstah oproščenih finančnih prihodkov (ali

terjatev) od prodaje blaga oziroma storitev.

Kmečko gospodinjstvo, ki stopi v sistem DDV, se v primeru gotovinskega poslovanja prav tako šteje za zavezanca za izvajanje postopka potrjevanja računov, saj mora v tem primeru izdajati račune za namene DDV in voditi poslovne knjige in evidence na podlagi ZDDV-1 in ZDavP-2.

Kmečko gospodinjstvo, ki je iz OKGD obdavčeno pavšalno, ima pa registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji, in niti iz OKGD, niti za dopolnilno dejavnost ni v sistemu DDV, mora izdajati račune za svojo dopolnilno dejavnost, saj se ta dejavnost v primeru, ko je OKGD obdavčena pavšalno, obravnava kot samostojna dejavnost, za katero se dohodek skladno z ZDoh-2 ugotavlja na podlagi knjigovodstva (kot razlika med dejanskimi prihodki in dejanskimi odhodki ali med dejanskimi prihodki in normiranimi odhodki). Torej za dopolnilno dejavnost obstaja tako obveznost vodenja poslovnih knjig kot tudi obveznost izdaje računa, zato je kmečko gospodinjstvo v teh primerih tudi zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov.

V primeru fizične osebe, ki sicer opravlja OKGD in ima v lasti ali uporabi kmetijska in gozdna zemljišča, vendar skupni dohodki njenega gospodinjstva iz OKGD ne dosegajo 200 evrov katastrskega dohodka, se tako gospodinjstvo ne šteje za kmečko gospodinjstvo. Načeloma se za tako osebo zaradi majhnega obsega pridelave šteje, da ne opravlja dejavnosti. Torej taka oseba načeloma tudi ni davčna zavezanica po 46. členu ZDoh-2 v povezavi z 31. členom ZDavP-2 niti po ZDDV-1, zato izdaja računa na tej podlagi ni določena. Vendar je treba z vidika davčne zakonodaje v konkretnem primeru prodaje kmetijskih pridelkov ugotoviti, ali fizična oseba prodaja samo sezonske viške svojih pridelkov (torej jih prodaja le občasno in v manjših količinah, ki jih je mogoče pridelati v okviru OKGD na zemljiščih, ki jih ima v njihovi lasti ali uporabi) in se zato obravnava kot oseba, ki ne opravlja dejavnosti, kar pomeni, da se z vidika DDV ne šteje za davčnega zavezanca in ji ni treba izdajati računov. V primeru, da taka oseba dejansko opravlja obdavčljivo dejavnost – to je kadar trajno in redno prideluje oziroma prodaja svoje pridelke (in pri tem ne gre nujno le za pridelke, ki bi bili sicer obdavčeni v okviru OKGD) ali celo (pre)prodaja tuje pridelke, se mora registrirati z vpisom v ustrezni primarni register (samostojni podjetnik posameznik oziroma družba se vpiše v Poslovni register Republike Slovenije, nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji se prikladi, kadar so za to izpolnjeni pogoji v skladu z Uredbo o dopolnilni dejavnosti na kmetiji, pri Upravni enoti). V primeru, da gre za drugo kmetijsko dejavnost, ki ne sodi niti v OKGD niti med dopolnilne dejavnosti na kmetiji, pa se vpiše v Davčni register, na podlagi četrtega odstavka 52. člena Zakona o finančni upravi, saj drugi primarni register ne obstaja. V teh primerih je ta oseba zavezana vodenju poslovnih knjig in tudi obveznosti izdajanja računov in se obravnava kot zavezanica za izvajanje postopka potrjevanja računov.

Kot tretji pogoj za zavezanost za postopek potrjevanja računov pa je, da je dobava blaga in storitev opravljena za plačilo z gotovino. Račun je potrebno izdati najkasneje ob prejemu gotovine, lahko pa je račun izdan tudi za plačilo na transakcijski račun, vendar pa je kasneje plačan z gotovino neposredno pri dobavitelju. Tudi v slednjem primeru je potrebno opraviti postopek potrditve takega računa.

Drugi odstavek tega člena določa, katere dejavnosti zavezancev iz prvega odstavka tega člena so izvzete iz obveznosti izvajanja postopka potrjevanja računov, in sicer sta to dobava blaga na krovu zrakoplova med letom in prodaja storitev preko avtomatov. Letalske družbe, ki med letom izvajajo maloprodajo blaga za plačilo v gotovini, izdajo račun z uporabo elektronske naprave, ki je v skladu z 38. členom ZDavP-2 ali z uporabo vezane knjige računov, ki je v skladu z 31.a členom ZDavP-2. Vendar pa ti zavezanci iz objektivnih razlogov ne morejo zagotavljati elektronske povezave elektronske naprave za izdajo računov z davčnim organom med letom. Dostop do elektronskih (internetnih) povezav med letom je onemogočen in zaradi varnostnih razlogov prepovedan. Zavezanec iz prvega odstavka je pri opravljanju dejavnosti prodaje storitev iz avtomatov v skladu z ZDDV-1 dolžen izdati račun, ki pa mu ga v skladu z drugim odstavkom tega člena ni treba potrditi pri davčnem organu.

Iz obveznosti postopka potrjevanja računov pa so avtomatično izvzeti vsi zavezanci, ki skladno z

definicijo zavezanca ne izpolnjujejo vseh predpisanih pogojev (niso dolžni izdati računa po ZDDV-1; niso dolžni voditi poslovnih knjig in evidenc; opravljajo delo na podlagi odvisnega pogodbenega razmerja; državni organi in organizacije, organi lokalnih skupnosti ter druge osebe javnega prava v zvezi z dejavnostmi ali transakcijami, ki jih opravljajo kot organ oblasti).

V primerih, ko zavezanec iz prvega odstavka tega člena izdaja račune pri opravljanju dejavnosti, ki ni dobava blaga na krovu zrakoplova med letom ali prodaja storitev preko avtomatov, je dolžan izvajati postopek potrjevanja računov pri gotovinskem poslovanju, kot to določa tretji odstavek.

#### K 4. členu:

V prvem odstavku tega člena je določena obveza zavezancev iz 3. člena, da za izdajo računov pri gotovinskem poslovanju uporabljajo elektronske naprave. Do uveljavitve tega zakona se je zavezanec lahko prosto odločal, ali bo izdal račun z uporabo elektronske naprave ali brez. Za izdajo računov mora uporabiti elektronsko napravo, ki ima nameščeno programsko opremo, ki onemogoča naknadno spreminjanje izvornih podatkov o izdanih računih brez revizijske sledi, kot je določeno v 38. členu ZDavP-2. Elektronska naprava oziroma programska oprema mora omogočati podpisovanje s kvalificiranim digitalnim potrdilom in elektronsko povezavo z davčnim organom bodisi preko stacionarnega ali mobilnega omrežja.

Drugi odstavek določa, da mora zavezanec za elektronsko podpisovanje uporabljati kvalificirano digitalno potrdilo, ki ga izda agencija s statusom overitelja v Republiki Sloveniji. Pri tem lahko zavezanec uporablja ustrezno kvalificirano digitalno potrdilo, ki ga že uporablja za druge namene, pridobi novo kvalificirano digitalno potrdilo, ki ga uporablja samo za namene izvajanja postopka potrjevanja računov ali pridobi namensko kvalificirano digitalno potrdilo, ki ga je možno uporabiti samo za namene izvajanja postopka potrjevanja računov. Izdaja namenskih kvalificiranih digitalnih potrdil bo podrobneje določena s podzakonskim predpisom. Izdajali jih bodo lahko vsi registrirani overitelji – certifikatske agencije v Republiki Sloveniji. Z vidika varnosti in preprečevanja možnih zlorab kvalificiranih digitalnih potrdil s strani tretjih oseb je najvarnejša uporaba namenskega certifikata za namene identifikacije v postopkih izmenjave podatkov med zavezancem in davčnim organom.

S tretjim odstavkom je določena obveza za zavezanca, da vsak račun pri gotovinskem poslovanju potrdi pri davčnem organu v samem postopku izdaje računa in od davčnega organa pridobi enkratno identifikacijsko oznako računa, ki je izpisana na izdanem računu. Postopek potrjevanja računov in pridobitev enkratne identifikacijske oznake računa določa ta zakon.

Pred pričetkom izvajanja postopka potrjevanja računov mora zavezanec v skladu s četrnim odstavkom posredovati podatke o vseh poslovnih prostorih iz 5. točke 2. člena tega zakona, v katerih opravlja dejavnost davčnemu organu po postopku, določenim s tem zakonom.

#### K 5. členu:

S prvim odstavkom se glede vsebine računa sklicujemo na predpise o DDV, saj izdajo računa za dobave blaga in storitev ureja ZDDV-1, ki predpisuje obvezne podatke, ki jih je najmanj potrebno navesti na računu, ki je izstavljen za namene DDV. Obvezni podatki se razlikujejo glede na to, ali je davčni zavezanec za DDV dolžan izdati pravi račun ali poenostavljen račun oziroma gre za izdajo računa, ki ga je dolžan izdati mali davčni zavezanec. Če davčni zavezanec na računu ne izkaže ali nepravilno navede predpisane podatke, je skladno z ZDDV-1 sankcioniran za prekršek. V kolikor pa je potrebno z vidika izvajanja drugih davčnih ali nedavčnih predpisov na računu navesti še dodatne podatke, ki niso obvezni podatki za namene DDV, zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov navede tudi podatke po teh predpisih. Poleg teh podatkov pa se za namene izvajanja postopka potrjevanja računov zahtevajo še naslednji podatki:

- čas izdaje računa (uro in minute);
- oznako fizične osebe, ki izda račun z uporabo računalniškega programa oziroma elektronske naprave;
- oznako načina plačila računa;
- enkratno identifikacijsko oznako računa in

– zaščitno oznako izdajatelja računa.

Oznaka fizične osebe, ki izda račun z uporabo elektronske naprave za izdajo računov, ki je določena kot obvezen podatek na računu za namene postopka potrjevanja računov je lahko katera koli oznaka, kot jo opredeli davčni zavezanec za te namene. Pomembno je, da je ta oznaka povezana z davčno številko te osebe, ki jo je zavezanec v skladu z drugim odstavkom dolžan posredovati davčnemu organu kot podatek o računu v postopku potrditve računa, sama davčna številka pa na računu ni izkazana.

Tretji odstavek določa, da se v primerih, ko se račun izda preko samopostrežnih elektronskih naprav brez prisotnosti fizične osebe, med podatki o računu, ki se posredujejo davčnemu organu, kot davčna številka osebe, ki izda račun, navede davčna številka zavezanca.

Četrty do šesti odstavek določajo način oblikovanja številke računa, ki je sicer obvezen podatek na računu v skladu s predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost. Številka računa za namene izvajanja postopka je sestavljena iz treh delov: iz zaporedne številke računa, ki vsako poslovno leto tečejo od 1 do n po vsakem poslovnem prostoru oziroma vsaki elektronski napravi za izdajo računov v poslovnem prostoru, oznake poslovnega prostora, ki jih zavezanec dodeli poslovnim prostorom z internim aktom in oznake elektronske naprave za izdajo računov, ki jih zavezanec določi s pravili za dodeljevanje zaporednih števil računov, ki so sestavni del internega akta. Zavezanec mora interni akt predložiti davčnemu organu v postopku nadzora.

V sedmem odstavku je določen rok hrambe kopij računov, izdanih v skladu s postopki iz tega zakona, kot je določen s predpisi, ki urejajo davčni postopek in drugimi predpisi, ki urejajo način in roke hrambe računov.

K 6. členu: V prvem odstavku tega člena je določen postopek potrjevanja računov, ki jih izdajo zavezanci, v okviru katerega mora zavezanec za namene izdaje računa z enkratno identifikacijsko oznako računa davčnemu organu najprej posredovati podatke o računu, ki so natančno opredeljeni v drugem odstavku tega člena. Informacijski sistem davčnega organa prejete podatke o računu obdela in računu, na katerega se nanašajo podatki dodeli enkratno identifikacijsko oznako računa, ki jo posreduje zavezancu. Celoten opisan postopek dodelitve enkratne identifikacijske oznake računu poteka v realnem času v postopku izdaje računa z elektronsko napravo za izdajo računov.

V drugem odstavku so podatki o računu, ki jih mora zavezanec posredovati davčnemu organu za namene dodelitve enkratne identifikacijske oznake računa natančno predpisani, in sicer: davčna številka zavezanca; datum in čas računa (ura in minute); številka računa, kot je predpisana s četrtyim odstavkom 5. člena tega zakona; oznaka, ali je zavezanec identificiran za namene DDV; vrednost računa, skupna vrednost osnove po vrsti davka ali dajatve, razdeljena po davčnih stopnjah in pripadajoči davek ali dajatev ter znesek oprostitev; način plačila, davčna številka fizične osebe, ki izda račun z uporabo elektronske naprave; zaščitna oznaka izdajatelja računa; davčna številka oziroma identifikacijska številka za namene DDV kupca oziroma naročnika, ko so ti podatki v skladu z davčnimi predpisi navedeni na računu; številko prvotnega računa v primeru izvajanja postopka potrjevanja naknadne spremembe podatkov na računu, ki spreminjajo prvoten račun in se nanj nedvoumno nanašajo.

Podatki o skupni vrednosti osnove po vrsti davka ali dajatve in pripadajočem davku (5. točka drugega odstavka tega člena) se nanašajo na vse vrste davkov in dajatev, ki se obračunajo na računu, in sicer poleg DDV tudi davek od zavarovalnih storitev, trošarine in drugo. Podatka o vrednosti računa in znesku oprostitev sta potrebna za ugotavljanje pravilnosti določanja osnove za obračun davka.

Kot podatek o načinu plačila (6. točka drugega odstavka tega člena) zavezanec navede ustrezno obliko plačila z gotovino, kot je opredeljeno v 4. točki 2. člena tega zakona (npr. bankovci in kovanci, plačilna kartica, ček, itd.).

Način generiranja, dolžino in obliko zapisa zaščitne oznake izdajatelja (8. točka drugega odstavka



tega člena) bo podrobneje urejal podzakonski predpis (5. točka prvega odstavka 21. člena tega zakona).

V primerih, ko v skladu z davčno zakonodajo na računu obstaja podatek o davčni številki oziroma identifikacijski številki za namene DDV kupca oziroma naročnika blaga oziroma storitve (9. točka drugega odstavka tega člena), se kot podatek o računu posreduje davčnemu organu tudi davčna številka oziroma identifikacijska številka za namene DDV kupca oziroma naročnika. Davčna številka oziroma identifikacijska številka za namene DDV bo na računu praviloma navedena v primerih, ko kupec ali naročnik potrebuje račun za namene uveljavljanja stroškov nakupa kot priznane odhodke pri opravljanju dejavnosti.

S tretjim odstavkom pa je predvideno, da mora zavezanec postopek potrjevanja računov opraviti tudi za vse naknadne spremembe podatkov iz drugega odstavka 6. člena tega zakona na izdanem računu (storno računa, bremepis, dobropis), pri čemer je postopek potrjevanja enak kot je določen za izdajo računa, na katerega se spremembe nanašajo. V teh primerih posreduje davčnemu organu kot podatek o računu iz drugega odstavka tega člena tudi številko prvotnega računa, v katerega se s spremembo posega (10. točka drugega odstavka tega člena).

#### K 7. členu:

S tem členom se predpisuje postopek izdaje računa z enkratno identifikacijsko oznako računa. Zavezanec bo moral v postopku izdaje računa pri gotovinskem poslovanju podatke o računu, ki jih je dolžan skladno z drugim odstavkom 6. člena tega zakona posredovati davčnemu organu, elektronsko podpisati in jih posredovati davčnemu organu preko vzpostavljene elektronske povezave (internet ali GPRS).

Za dodelitev enkratne identifikacijske oznake računa morata biti izpolnjena dva pogoja (drugi odstavek tega člena):

- posredovani morajo biti vsi predpisani podatki o računu in
- podatki o računu morajo biti podpisani z ustreznim kvalificiranim digitalnim potrdilom.

Če sta oba pogoja izpolnjena dodeli davčni organ podatkom o računu enkratno identifikacijsko oznako (EOR) in jo preko vzpostavljene elektronske povezave posreduje zavezancu (tretji odstavek tega člena). Opisana izmenjava podatkov se izvede v zelo kratkem času in omogoča izdajo računa na katerem je navedena enkratna identifikacijska oznaka računa, ki dokazuje, da je račun potrjen oziroma evidentiran pri davčnemu organu.

S četrtem odstavkom tega člena je nadalje predpisana obveznost za zavezanca, da preko elektronske naprave za izdajo računov kupcu izda račun. Račun mora vsebovati vse podatke iz prvega in četrtega odstavka 5. člena tega zakona, torej vsi podatki, ki se skladno s predpisi zahtevajo na računu, ter dodatni podatki, ki so potrebni za izvajanje tega zakona, ki vključuje tudi številko računa, ki je za namene tega zakona natančno predpisana.

S petim odstavkom je določen rok za izdajo računa za dobavo blaga ali storitev za namene tega zakona, in sicer mora zavezanec račun izdati najkasneje ob prejemu plačila z gotovino. Obveznost izdaje računa v določenem roku je predpisana tudi za izdajo računov v dejavnostih iz drugega odstavka 3. člena tega zakona.

S šestim odstavkom tega člena pa je predpisano ravnanje davčnega organa v primerih, ko zgoraj navedena pogoja za dodelitev enkratne identifikacijske oznake računa nista izpolnjena. V teh primerih davčni organ zavezancu prek vzpostavljene elektronske povezave posreduje sporočilo o zavrnitvi dodelitve enkratne identifikacijske oznake računa. V sporočilu navede napako do katere je prišlo pri obdelavi podatkov. V takšnem primeru izda zavezanec račun brez enkratne identifikacijske oznake računa in posreduje podatke o izdanem računu davčnemu organu v roku dveh dni od dneva izdaje računa. Davčni organ računu naknadno dodeli enkratno identifikacijsko oznako računa in jo posreduje zavezancu. Račun je pri davčnem organu potrjen, ko zavezanec prejme sporočilo z enkratno identifikacijsko oznako računa.

S sedmim odstavkom tega člena je določeno, da mora davčni organ hraniti prejete podatke o računih in dodeljenih enkratnih identifikacijskih oznakah računov v informacijskem sistemu v skladu s predpisi, ki urejajo davčni postopek.

#### K 8. členu:

S tem členom se ureja posredovanje podatkov o poslovnih prostorih, ki jih je zavezanec dolžan posredovati davčnemu organu za namene izvajanja postopka potrjevanja računov. Oznaka poslovnega prostora je sestavni del številke računa, ki je za namene tega zakona natančno predpisana in določena kot obvezen podatek na računu. Da bo davčni organ seznanjen kje oziroma v katerih poslovnih prostorih zavezanec izdaja račune pri gotovinskem poslovanju, mora zavezanec, ki oznako poslovnega prostora opredeli z internim aktom, davčnemu organu posredovati še podatke, ki natančneje opredeljujejo poslovni prostor.

S prvim odstavkom tega člena so predpisani podatki o poslovnih prostorih, ki jih mora zavezanec posredovati davčnemu organu, in sicer:

- davčno številko zavezanca,
- oznako poslovnega prostora iz četrtega odstavka 5. člena tega zakona (navede se na enak način, kot bo zapisana na izdanem računu, in sicer v delu številke računa),
- identifikacijsko oznako stavbe ali dela stavbe, kjer se nahaja poslovni prostor, kot je določena v registru nepremičnin, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije (številka katastrske občine, številka stavbe in številka dela stavbe)
- naslov poslovnega prostora,
- vrsto poslovnega prostora,
- delovne dni in delovni čas in
- datum začetka veljavnosti podatkov, ki se posredujejo.

Zavezanec z internim aktom dodeli oznako poslovnega prostora tudi premožnim poslovnim prostorom.

V drugem odstavku tega člena pa so določeni primeri navedbe vrste poslovnega prostora, kadar ne obstajajo podatki o identifikacijski oznaki stavbe ali dela stavbe in naslovu poslovnega prostora. Vrsta poslovnega prostora je v teh primerih določena z načinom poslovanja glede na vrsto dejavnosti, npr. spletna trgovina, premožna trgovina, prodaja od vrat do vrat, prodaja na stojnici in podobno.

S tretjim odstavkom tega člena je predpisana obveznost za zavezanca, da predpisane podatke o poslovnih prostorih posreduje davčnemu organu za vsak posamezen poslovni prostor, v katerem izdaja račune pri gotovinskem poslovanju. Zavezanec podatke o poslovnih prostorih podpiše s kvalificiranim digitalnim potrdilom. Podatke o poslovnih prostorih mora zavezanec posredovati davčnemu organu prek vzpostavljene elektronske povezave pred prvim posredovanjem podatkov o računu (ki jih mora posredovati davčnemu organu z namenom pridobitve EOR številke).

S četrtem in petim odstavkom je predpisano ravnanje davčnega organa ob prejemu podatkov o poslovnih prostorih. Davčni organ mora preveriti, če so posredovani vsi predpisani podatki in če so podpisani z ustreznim kvalificiranim digitalnim potrdilom. Če sta oba pogoja izpolnjena, posreduje davčni organ zavezancu preko vzpostavljene elektronske povezave potrdilo o prejemu podatkov. V nasprotnem primeru davčni organ posreduje zavezancu sporočilo o zavrnitvi sprejema podatkov.

Zavezanec mora davčnemu organu posredovati tudi vse podatke o morebitnih spremembah podatkov o poslovnih prostorih, in sicer za vsak posamezen poslovni prostor. Podatki o spremembah podatkov o poslovnih prostorih se posredujejo tudi, če se v poslovnem prostoru preneha opravljati dejavnost ali začne zavezanec dejavnost opravljati v novem poslovnem prostoru.

#### K 9. členu:

S tem členom je predpisan postopek ravnanja zavezanca v primeru nezmožnosti izdaje računa z enkratno identifikacijsko oznako računa v primeru prekinitve vzpostavljene elektronske povezave. V teh primerih zavezanec izda račun pri gotovinskem poslovanju s podatki, ki so predpisani v prvem in

četrtem odstavku 5. člena tega zakona brez navedbe enkratne identifikacijske oznake računa.

Z drugim odstavkom tega člena je določen rok dveh dni od dneva prekinitve povezave v katerem mora zavezanec vzpostaviti elektronsko povezavo in davčnemu organu posredovati podatke o računu iz drugega odstavka 6. člena tega zakona za vse nepotrjene račune. Rok prične teči z naslednjim dnevom, ki sledi dnevu, v katerem je prišlo do prekinitve elektronske povezave med elektronsko napravo in davčnim organom (rok 48 ur prične teči opolnoči na dan okvare). Če zavezanec v tem roku iz opravičljivih razlogov ne more vzpostaviti elektronske povezave, se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, o predložitvi davčnega obračuna po poteku predpisanega roka (52. člen ZDavP-2). Gre za pravila, ki urejajo vrnitev v prejšnje stanje zaradi zamude materialnega roka. S tem je predpisan postopek, po katerem lahko zavezanec pod določenimi pogoji, kljub zamudi posreduje podatke o izdanem računu, in se tako izogne sankcioniranju.

Davčni organ bo vsem posredovanim podatkom o računu dodelil enkratno identifikacijsko oznako računa in jo posredoval zavezancu kot potrdilo o prejemu naknadno posredovanih računov, vse preko naknadno vzpostavljene elektronske povezave.

#### K 10. členu:

S tem členom je predpisan postopek za izdajanje računov pri gotovinskem poslovanju v primeru nedelovanja oziroma okvare elektronske naprave za izdajanje računov zavezanca. Nedelovanje elektronske naprave je lahko posledica okvare programske ali strojne opreme ali izpada električne energije. V primeru takšnega dogodka mora zavezanec do odprave okvare oziroma do ponovne vzpostavitve delovanja elektronske naprave račune pri gotovinskem poslovanju izdajati iz vezane knjige računov v skladu z 31.a členom Zakona o davčnem postopku.

V drugem odstavku je predpisan rok v katerem mora zavezanec ponovno vzpostaviti delovanje elektronske naprave za izdajo računov pri gotovinskem poslovanju in posredovati podatke o izdanih računih za vse račune, ki so bili izdani iz vezane knjige računov. Zavezanec je dolžan ponovno vzpostaviti delovanje elektronske naprave za izdajanje računov v dveh dneh od dneva prenehanja delovanja elektronske naprave. V istem roku mora davčnemu organu posredovati podatke o izdanih računih, ki jih je v obdobju nedelovanja elektronske naprave izdal iz vezane knjige računov. Rok prične teči z naslednjim dnevom, ki sledi dnevu, v katerem je prišlo do nedelovanja oziroma okvare. Posredovati mora vse podatke iz drugega odstavka 6. člena.

Tudi v tem primeru se smiselno uporabijo določbe zakona, ki ureja davčni postopek, o predložitvi davčnega obračuna po poteku predpisanega roka, če zavezanec iz opravičljivih razlogov ne more vzpostaviti delovanja elektronske naprave za izdajo računov v dveh dneh od dneva prenehanja njenega delovanja.

Davčni organ bo vsem naknadno posredovanim računom dodelil enkratno identifikacijsko oznako računa (za vsak račun ločena enkratna identifikacijska oznaka računa) in jih posredoval zavezancu kot potrdilo o prejemu naknadno posredovanih računov. Zavezanec je dolžan hraniti prejeto sporočilo z enkratnimi identifikacijskimi oznakami računov skupaj s kopijami izdanega računa iz vezane knjige računov v skladu s predpisi, ki urejajo davčni postopek in drugimi predpisi, ki urejajo način in roke hrambe računov.

#### K 11. členu:

Kljub temu, da je območje Republike Slovenije dobro pokrito z internet omrežjem, še vedno določen, sicer manjši del prebivalcev (pod 1%) nima dostopa do interneta. Posledično zavezanci na teh območjih ne morejo izvajati postopka potrjevanja računov pri gotovinskem poslovanju preko vzpostavljene elektronske povezave pri davčnemu organu.

Če zavezanec opravlja dejavnost ali del dejavnosti v poslovnem prostoru, ki se nahaja na območju, na katerem ni mogoče vzpostaviti elektronske povezave preko interneta za izmenjavo podatkov z davčnim organom, izdaja račune pri gotovinskem poslovanju v tem delu dejavnosti iz vezane knjige

računov v skladu z 31.a členom Zakona o davčnem postopku ali preko računalniškega programa oziroma elektronske naprave v skladu z 38. členom Zakona o davčnem postopku, in sicer vse dokler ni mogoča vzpostavitev elektronske povezave. Nezmožnost vzpostavitve elektronske povezave zavezanec dokazuje s potrdilom Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije z rokom veljavnosti enega leta.

#### K 12. členu:

Z namenom osveščanja in informiranja kupcev o pomenu izdajanja računov ter ustreznega evidentiranja doseženega prometa, plačevanja davkov in zmanjševanja obsega neizdajanja računov zavezancev je s tem členom določeno, da mora zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov v poslovnem prostoru na vsaki elektronski napravi za izdajanje računov ali drugem vidnem mestu objaviti obvestilo o obveznosti izdaje računa in izročitve le-tega kupcu ter obveznosti kupca, da prevzame in zadrži izdani račun. Dodatno je z istim členom predpisana tudi obveznost za kupca oziroma prejemnika storitve, ki mora neposredno po odhodu iz poslovnega prostora prevzeti in zadržati račun in ga na zahtevo predložiti pooblaščenim osebam davčnega ali tržnega organa.

#### K 13. členu:

Cilj uvedbe postopka potrjevanja izdanih računov, ki so plačani z gotovino, je vzpostavitev učinkovitega nadzora nad gotovinskim poslovanjem. Pomemben člen v postopku potrjevanja izdanih računov pri gotovinskem poslovanju so tudi končni potrošniki, ki z gotovino kupujejo blago in storitve. S konceptom postopka potrjevanja izdanih računov pri davčnem organu, bo tudi občanom omogočeno, da preverjajo ali bo davek, ki ga pri plačilu teh računov plačajo v skladu s predpisi postal prihodek proračuna države ali pa bo pristal v privatnih žepih utajevalcev davkov.

V ta namen bo potrošnikom omogočeno, da bodo lahko preverili, če je izdani račun, ki so ga prejeli za nakup blaga ali storitev za gotovino, potrjen pri davčnem organu. Vsak imetnik računa z izpisano identifikacijsko oznako računa oziroma zaščitno oznako izdajatelja bo lahko s posredovanjem SMS sporočila ali preko posebne aplikacije na spletni strani davčnega organa enostavno in hitro preveril, če je račun ustrezno potrjen pri davčnem organu. Preveritev bo možno izvesti v roku 30 dni od dneva izdaje računa.

S takšnim načinom preverjanja računov bodo v nadzor nad obračunavanjem in plačevanjem davkov poleg pooblaščenih oseb davčnega organa aktivno vključeni tudi kupci.

#### K 14. členu:

Za nadzor nad izvajanjem določb tega zakona je v skladu s 14. členom tega zakona pristojen FURS, nad izvajanjem 12. člena pa tudi tržni organ. Nadzor bo izvajal v okviru postopkov finančnega nadzora. FURS lahko zavezancu z odločbo prepove opravljanje dejavnosti, če v postopku nadzora ugotovi, da zavezanec za izvajanje postopka potrjevanja računov pri gotovinskem poslovanju ne izvaja postopka potrjevanja računov oziroma ga ne izvaja na predpisan način, kot je to določeno v 4. členu tega zakona. Opravljanje dejavnosti se prepove do odprave razlogov za prepoved. Pritožba na odločbo o prepovedi opravljanja dejavnosti ne zadrži njene izvršitve. Prepoved opravljanja dejavnosti se izvrši z zapečatenjem poslovnih prostorov.

#### K 15. členu:

Ta člen se nanaša na vodenje postopka in pristojnosti davčnega organa, ki ni urejeno s tem zakonom, ampak se zanj uporabljajo določbe zakona, ki ureja davčni postopek oziroma zakona, ki ureja upravni postopek in določbe zakona, ki ureja finančno upravo.

#### K 16. členu:

S tem členom se predpisujejo globe za kršitve obveznosti po tem zakonu, ki se štejejo za prekrške. Globe bo izrekal davčni organ kot prekrškovni organ. Zneski glob, določeni v tem členu, odražajo milejšo naravo prekrškov, v primerjavi s prekrški iz 17. člena tega zakona, ki so opredeljeni kot hujši prekrški. Kazenske določbe v tem zakonu so usklajene z Zakonom o prekrških in sledijo delitvi vrst storilcev prekrškov glede na okvire za predpisovanje glob, kot jih določa Zakon o prekrških. Skupina

storilcev prekrškov je razdeljena na tak način, da prvo skupino (prvi odstavek 16. člena) sestavljajo pravne osebe, drugo skupino (drugi odstavek 16. člena) sestavljajo pravne osebe, ki štejejo za srednjo ali veliko gospodarsko družbo po zakonu, ki ureja gospodarske družbe (ZGD-1), tretjo skupino (tretji odstavek 16. člena) pa sestavljajo samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost. V četrtem odstavku 16. člena je urejeno sankcioniranje odgovornih oseb navedenih skupin storilcev prekrškov, pri čemer je dodatno predvidena tudi možnost sankcioniranja odgovorne osebe v državnem organu in samoupravni lokalni skupnosti.

#### K 17. členu:

S tem členom se predpisujejo globe za kršitve obveznosti po tem zakonu, ki se štejejo za hujše prekrške. Zneski glob, določeni v tem členu, odražajo hujšo naravo prekrškov, v primerjavi s prekrški iz 16. člena tega zakona. Skupina storilcev prekrškov je tudi v tem členu razdeljena na tak način, da prvo skupino (prvi odstavek 17. člena) sestavljajo pravne osebe, drugo skupino (drugi odstavek 17. člena) sestavljajo pravne osebe, ki štejejo za srednjo ali veliko gospodarsko družbo po ZGD-1, tretjo skupino (tretji odstavek 17. člena) pa sestavljajo samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost. V četrtem odstavku 17. člena je tudi v tem členu urejeno sankcioniranje odgovornih oseb navedenih skupin storilcev prekrškov, pri čemer je dodatno predvidena tudi možnost sankcioniranja odgovorne osebe v državnem organu in samoupravni lokalni skupnosti.

#### K 18. členu:

S tem členom se določajo globe v primerih, ko je narava prekrškov iz 17. člena tega zakona posebno huda. Tudi v tem členu delitev skupin storilcev prekrškov sledi okvirom za predpisovanje globe, kot je ta določen v Zakonu o prekrških. V drugem odstavku 18. člena je tudi v tem členu urejeno sankcioniranje odgovornih oseb navedenih skupin storilcev prekrškov, pri čemer je dodatno predvidena tudi možnost sankcioniranja odgovorne osebe v državnem organu in samoupravni lokalni skupnosti.

#### K 19. členu:

S tem členom se predpisuje daljši rok za zastaranje postopka o prekršku, in sicer tri leta.

#### K 20. členu:

V tem členu je dodano tudi pooblastilo iz Zakona o prekrških, v skladu s katerim se sme za prekrške iz Zakona o potrjevanju računov v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. Tovrstno pooblastilo vsebujejo tudi drugi predpisi s področja davkov (npr. Zakon o davku na dodano vrednost, Zakon o davku na finančne storitve), zato je tudi v tem zakonu prekrškovnemu organu dana možnost, da v hitrem postopku lahko izreče globo v znesku, ki je višji od najnižje predpisane pri določenem prekršku, če za to obstajajo utemeljeni razlogi.

#### K 21. členu:

V prvem odstavku tega člena je navedeno, katere vsebine iz Zakona o potrjevanju računov je potrebno natančneje opredeliti v podzakonskem aktu, za izdajo katerih je pooblaščen minister, pristojen za finance. V drugem odstavku tega člena pa je navedeno, da minister, pristojen za finance, podzakonski akt izda najkasneje do 1. julija 2015.

#### K 22. členu:

S tem členom je določeno, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, potrjevanje računov pa je obvezno za račune, izdane od vključno 1. oktobra 2015.